

Gyanús lehet, ha éhesen érkeznek haza, bár elegendő uzsonnát csomagoltunk neki. A fizikai agresszió némileg könnyebben felismerhető a foltokról, sebekről, sérülésekről, amelyekre logikátlan magyarázatok születnek. Ahhoz viszont, hogy mindezeket észrevegyük, arra van szükség, hogy odafigyeljünk a gyerekekre, tanárként minden gyermeket elég jól ismerjünk, hiszen csak így észlelhetjük a magatartásbeli változásait.

TARTALOM

- 1. láthatár**
Versenyképes tudás anyanyelven.
Ragaszkodni a magyar identitáshoz
- 2. láthatár**
Anyanyelven könnyebb szakmát tanulni –
Antal Erika írása
- 6. láthatár**
Új tankonyhában főzhetnek a nagyenyedi diákok –
Pap Melinda írása
- 7. iskola és kultúra**
A bolygóktól a túraútvonalakig –
országos földrajzvetélkedő –
Antal Erika írása
- 10. láthatár**
Diákcseraprogram a nyelvtanulásért
- 11. láthatár**
A tapasztalati oktatásra összpontosít a 27. Bolyai Nyári Akadémia
- 18. láthatár**
A magyar iskolákra is kiterjesztik a kolozsvári iskolabuszprogramot
- 23. hivatalos**

4. portré

„Aki sportol,
annak pozitívabb
az életszemlélete” –
Szatmári Bence írása

14. tanterem

A semmihez sem
hasonlítható gondolati
mélység –
Antal Erika írása

19. lélekjelenlét

Minden második kolozsvári
iskolást bántalmaznak
a társai –
Kerekes Edit írása

12. képriport

Gyerekeknek is szólt
a háromszéki városünnep

16. tanterem

Bölcs diákok reflektorfényben –
Molnár Galaczi Júlia írása

22. magánterület

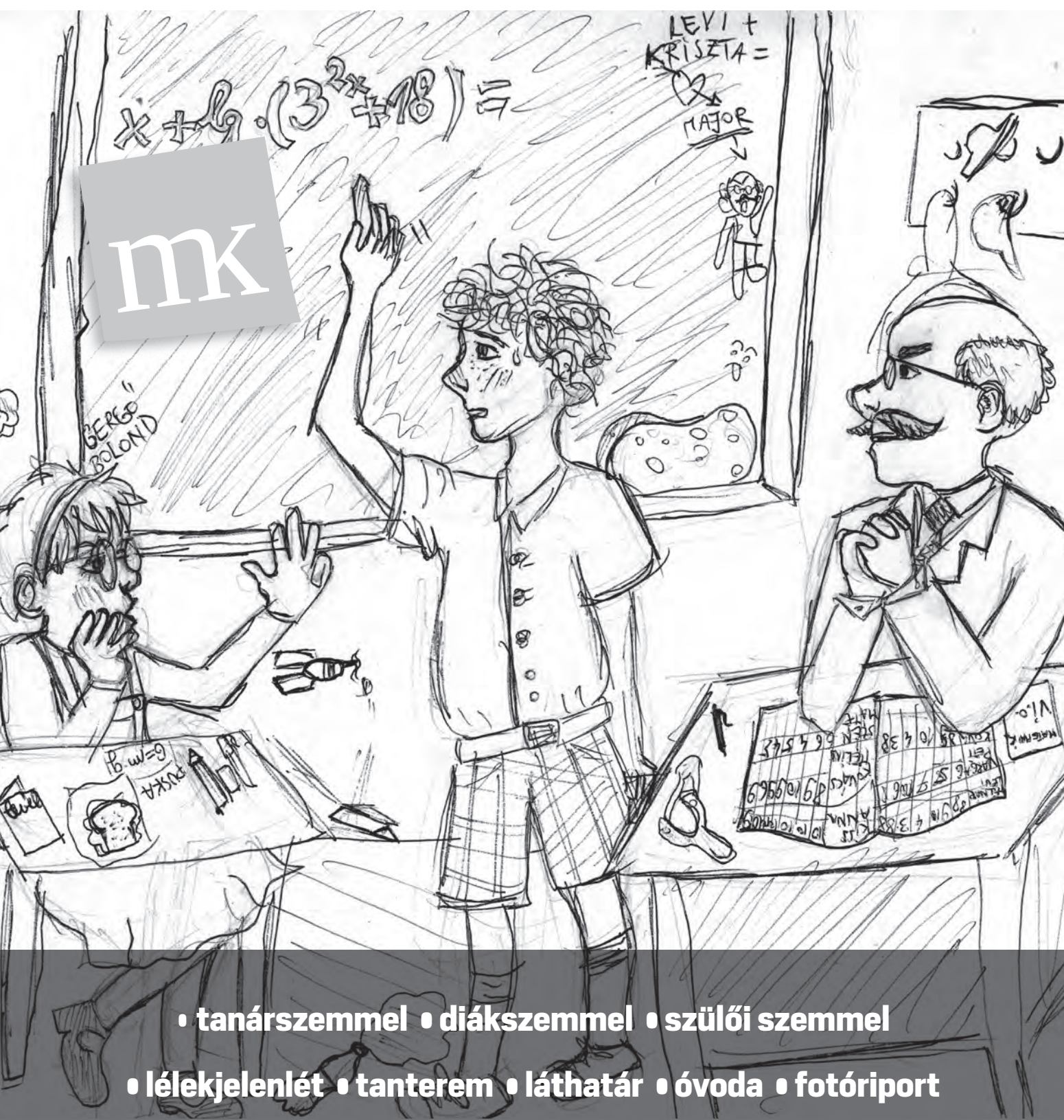
Stubenberge, komcsik,
tornaóra –
Varga László Edgár írása

8.

Középpontban a könyv

FOTÓ: KISS GÁBOR

• tanárszemmel • diákszemmel • szülői szemmel
• lélekjelenlét • tanterem • láthatár • óvoda • fotóriport
• hivatalos • vakáció • iskola és kultúra • pályáz(z)atok
• magánterület • térkép

Rendelje meg online
a Magyar Közoktatást!
www.comunitas.ro/mkorendeles

Magyarországi továbbképzési lehetőségek

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma támogatásával a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége 2019 augusztusára magyarországi elismert és/vagy akkreditált továbbképzéseken való részvételre biztosít lehetőséget külföldi magyar pedagógusok számára. A meghirdetett 9 magyarországi továbbképzésre 225 pedagógus jelentkezését várják a határon túli magyar pedagógusszervezetek javaslatai alapján (Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége, Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége, Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség, Észak-Bácskai Magyar Pedagógusok Egyesülete, Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesülete, Horvátországi Magyar Pedagógusok Fóruma és Muravidéki Magyar Pedagógusok Egyesülete). A továbbképzésekre azok a Romániában (Erdély, Bánság, Partium), Szlovákiában (Felvidék), Ukrajnában (Kárpátalja), Szerbiában (Vajdaság, Észak-Bácska), Horvátországban (Drávaköz), Szlovéniában (Muravidék) állandó lakóhellyel rendelkező, magukat magyar nemzetiségűnek valló pedagógusok jelentkezhetnek, akik a 2018–2019-es tanévben magyar nyelven folytattak oktató-nevelő munkát a közoktatásban.

A Kárpát-medence bármely régiójából pályázó pedagógus a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége honlapján www.rmpsz.ro tanulmányozhatja a továbbképzések jegyzékét, és iratkozhat be a programokra a Magyarországi továbbképzések 2019 menüpont alatt.

A beiratkozások időszaka 2019. május 14. – június 15.
A helyek arányos régiónkénti elosztásáról a Kárpát-medencei magyar pedagógusszervezetek megegyezéssel állapodnak meg. A romániai beiratkozottak részvételi jogáról az RMPSZ országos elnökségének tagjai döntenek a rendelkezésükre álló helyek függvényében (körzeti, megyei szinten).

A jóváhagyottak névjegyzékét közzé tesszük a www.rmpsz.ro honlapon. A magyarországi továbbképzések

programkoordinátora Pöllnitz Ilona, a Székelyföldi Oktatási és Módszertani Központ vezetője (stokt@rmpsz.ro, +40 728-297095)

Az alábbi 5 napos, 30 órás továbbképzésekre jelentkezhetnek az érdeklődők:

2019. augusztus 4–9.

• *Digitális taneszközök alkalmazásának lehetőségei óvodás és kisiskolás korban* – óvodapedagógusok, általános iskolai tanítók részére / Budapest

• *A pedagógus mint „LÁMPÁS” – A képzelet és a gondolkodás integratív fejlesztésének lehetőségei* – pedagógusok részére / Győr

• *Kalandok és álmok – élménypedagógiai eszközök és módszerek felhasználása a nevelés, oktatás és fejlesztés terén* – pedagógusok részére / Mórahalom

2019. augusztus 11–16.

• *Ön- és társismeret fejlesztésének gyakorlata a köznevelési intézményekben* – pedagógusok részére / Székesfehérvár

• *20 azonnal alkalmazható osztálytermi gyakorlat* – általános iskolai és középiskolai tanárok részére / Pécs

• *„Memóriatechnikák és alkotó tanulási módszerek alkalmazásának lehetőségei”* – pedagógusok részére / Balatonszemes

2019. augusztus 16–21.

• *Tehetségsegítő programok tervezése és szervezése* – pedagógusok részére / Debrecen

2019. augusztus 18–23.

• *Együttműködésben a családokkal a korai iskolaelhagyás csökkentéséért* – általános iskolai és középiskolai tanárok részére / Nyíregyháza

2019. augusztus 25–30.

• *Intézményi innováció, szervezetfejlesztés, változáskezelés, személyiség- és készségfejlesztés* – iskolavezetők részére / Eger

A Magyar Közoktatás elektronikus archívuma elérhető a <http://communitas.ro/main/kozoktatasi> webcímen.

www.facebook.com/magyarkozoktatasi

Megrendeléseiket a www.comunitas.ro/mkorendeles webcímen mko@comunitas.ro e-mail címen vagy a 0733-91-06-24-es telefonszámon fogadjuk.

Címünk: Redakția Magyar Közoktatás, Fundația Comunitas, Str. Republicii nr. 60., 400489 Cluj-Napoca, jud. Cluj
Nr. cont.: RO61RNCB0106026613610006 deschis la Banca Comercială Română Cluj-Napoca
Adóazonosító szám (Cod fiscal): 10411135

Kiadja a Comunitas Alapítvány • Főszerkesztő: Kiss Judit • Felelős kiadó: Lakatos András
Kiadói titkár és műszaki szerkesztő: Fülöp Zoltán • Tipográfia: Könczey Elemér
Olvasószerkesztés és korrektúra: Deák Szidónia

Telefon: 0040-733-91-06-24

e-mail: mko@comunitas.ro

Redakția Magyar Közoktatás, Fundația Comunitas, Str. Republicii nr. 60.
400489 Cluj-Napoca, jud. Cluj

Támogató:

Versenyképes tudás anyanyelven

„Gyermekeink akkor fejlődnek, akkor szívják magukba a legtöbb tudást, akkor válnak versenyképesé, ha anyanyelvünkön tanulnak. Ezért az a célunk, hogy uniós törvény garantálja anyanyelvhasználatunkat, a román állam ne korlátozhassa ennek használatát az oktatásban. Ezért májusban az erős magyar képviseletre kell szavaznunk, hogy kiharcolhassuk az őshonos kisebbségeket védő európai törvényt” – mondta el Hegedüs Csilla a Körösi Csoma Sándor anyanyelvi vetélkedő hivatalos megnyitóján május 10-én Nagyenyeden.

Az RMDSZ EP-képviselőjelöltje Szócs Ildikóval, a Bethlen Gábor Kollégium igazgatójával is egyeztetett a választások tétjéről, az oktatás jövőjéről. A kollégium felújítása példaértékű

közösségi összefogással és európai uniós támogatásoknak köszönhetően valósulhatott meg, ma már Erdély egyik legjobb és legjobban felszerelt oktatási intézményévé vált. Még rengeteg tervük van, ezért tartja fontosnak az uniós támogatások megőrzését, hiszen így évente több mint 600 erdélyi diák tanulhat az iskolában, és 100 diák pedig a kollégiumban szállhat meg. „A szórvány-magyarország szempontjából hihetetlenül fontos, hogy legyen egy olyan közösségi élményt nyújtó, minőségi oktatást biztosító intézmény, ahol magyarul tanulhatnak gyerekeink. Ezért mindent meg kell tennünk” – mondta el.

„Biztosítanunk kell fiataljainknak a versenyképes, nyugat-európai szintű oktatást, ezért azt kérjük az Uniótól,

támogassa a digitális eszközök használatát, a vállalkozói kedvet elősegítő, az innovatív és kreatív gondolkodást fejlesztő projekteket, amelyek által fiataljaink fejlődhetnek” – hangsúlyozta a politikus. Hozzátette, hogy számára a Bethlen Gábor Kollégium példaértékű, hiszen ez az egyik legelső iskola, amely uniós pénzekből újult fel, és Erdély egyik legjobban felszerelt iskolájává nőtte ki magát, ahol az elméleti oktatás mellett remekül megfér a szakoktatás is. „A héten avatták fel tankonyhájukat, az udvaron most épül az óvoda, tervben van a tornakert felújítása is. Mindehhez elengedhetetlenek az európai uniós támogatások, ezért nagyon fontos a május 26-i választás, hiszen akkor dől el, hogy lesz-e, aki ezeket kiharcolja az Európai Parlamentben!”

Ragaszkodni a magyar identitáshoz

„Identitásunk, anyanyelvünk, hagyományaink, szokásaink, népdalaink, néptáncunk, népviseletünk azok a jellemzők, amelyek megkülönböztetnek minket mindazoktól, akik körülöttünk élnek. A dél-erdélyi szórványban is makacsul ragaszkodunk magyar identitásunkhoz. Egyébként ez nemcsak egy erdélyi, hanem egy európai kihívás is. Ma Európa választott előtt áll. Egyesek Európa jövőjét úgy képzelik el, hogy eltörlik ezeket a különbözőségeket, majd létrehozzák a nagy egyformaságot. A másik elképzelés szerint az európai nemzetek és nemzeti közösségek megőrzik és továbbviszik azt a kultúrát és identitást, amit őseiktől örökölték. Így a bukovinai székelyek, erdélyi magyarok, románok, franciák és az összes többi nemzet, illetve közösség megmarad és megerősödhet identitásában. Ez a kérdés dől el május 26-án, az európai parlamenti választásokon. Nekünk egy olyan Európai Uniót kell felépítenünk, amelyben az összes közösség a saját nyelvével, történelmével és hagyományával egy drágakövekből kirakott mozaikot alkot, és ahol ebben a multikulturális kavalkádban minden közösség megkapja a neki járó elismerést, tiszteletet és védelmet. Ennek biztosításához pedig a kisebbségügyi keretszabályozásban talál támaszt” – nyilatkozta Winkler Gyula EP-képviselőjelölt, aki szombaton a Csernakeresztúri Hagyományörző Egyesület alapításának 25. évfordulójára szervezett bukovinai hétvégén vett részt.

A rendezvényen Potápi Árpád János, Magyarország nemzetpolitikaért felelős államtitkárának és Brendus Réka, az államtitkárság helyettes főosztályvezetőjének jelenlétében

felavatták a csernakeresztúri tájház csűrjét, amely a helyi néptáncsoport próbatermeként szolgál. Az avatóünnepségen fellépett a Hőgyészi Székely Kör Bokréta Néptáncsoportja, a pancsovai Petőfi Sándor Magyar Művelődési Egyesület vegyes kórusa, a marosvásárhelyi Fagyöngy citerazenekar, az erdőcsinádi Árvácska néptáncsoport, a dévai Szivárvány vegyes kórus és a Csernakeresztúri Hagyományörző Egyesület tagjai, a zenei kíséretet a bajai Bácska Banda szolgáltatta. Az eseményt a bajaiak koncertje és táncház zárta.

Winkler Gyula a *Hunyad megyei magyar értéktár* című könyv első kötetével köszönte meg a magyar kormány jelen levő képviselőinek a csernakeresztúri projekt támogatását, valamint mindazt a segítséget, amellyel Magyarország hozzájárult a Hunyad megyei magyarság intézményeinek, a dévai Téglás Gábor Elméleti Líceum, a vajdahunyadi Magyar Ház és a Hunyad megyei magyar történelmi egyházak fejlesztéséhez.

A bukovinai székelyek jövőre ünneplik Hunyad megyei letelepedésük 110. évfordulóját. 1764-ben, a madéfalvi veszedelem után több ezer székely menekült át a keleti határon Moldvába, ahol több falvat is alapítottak. Moldvából Hunyad vármegye négy településére érkeztek bukovinai székely telepesek: előbb Dévára és Vajdahunyadra, majd Sztrigyszentgyörgyre és Csernakeresztúrra, a vándorlás 1910-ben fejeződött be.

Anyanyelven könnyebb szakmát tanulni

Hogyan tovább erdélyi magyar oktatás? – ezzel a címmel tartottak május 10-én egész napos konferenciát, amelyen az anyanyelvi oktatás, a közoktatás, a tankönyvhiány, a szakiskolák, az egyetemi oktatás volt a fő téma. A rendezvényt az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács szer-

helyezten. Az empirikus kutatást 2013 és 2016 között végezték országos hatókörű interdiszciplináris jelleggel, tanulók és tanárok megkérdezésével, reprezentatív és rétegzett mintán. „A pozitív és a negatív tényezőket vettük figyelembe. A pozitív tényezőket azért, mert azokra

integrációja nem valósul meg, jelentős eltérés van a városi és vidéki iskolai teljesítmények között, általános iskolai örökség, ahol elmaradt a felzárkóztatás.

Az anyanyelv pályaválasztást is alakító tényező, hiszen ahogy a kutatásokból kiderül, a szakirány és a tannyelv választása szorosan összefügg. A megkérdezett diákoknak 75, illetve 83 százaléka azért, hogy az anyanyelven tanulhasson, szakot cserélt. Ez azt jelenti, hogy a megkérdezettek zöme ragaszkodik ahhoz, hogy anyanyelven sajátítsa el a választott szakmát. A sikertelenség, az alulmotiváltság másik oka az, hogy – bár törvény szavatolja az anyanyelven tanulás jogát – a szaktantárgyakat román nyelven oktatják. Ahhoz is joguk van a diákoknak, hogy a szakgyakorlatot magyarul végezzék, de ezt az állam nyelvén tartják, vizsgázhatnak magyarul a törvény értelmében, mégis arra kényszerül a szórványban élő legtöbb magyar diák, hogy románul vizsgázzon.

A negatív tényezők közé sorolta Pletl Rita az előzetes ismeretek hiányát, azt, hogy nem a felmerülő gondok megoldására törekednek, hanem maguk előtt tolva a problémákat, azokat még nagyobbra duzzasztják. A kompetenciák alacsony színvonalát is megemlíttette, ami nagyon sok tanítási és tanulási kudarcot eredményez. Akadályozza a magyar szakképzés helyzetét a magyar tankönyvek hiánya, a magyar tannyelvű didaktikai eszközök, a magyar tannyelvű elektronikus eszközök hiánya. Pletl Rita hozzátette, szerencsére a szakképzésben dolgozó pedagógusokban van akarat arra, hogy képzésekre járjanak, tanuljanak, lépést tartsanak a korszerű információkkal, eszközök használatával. Az anyanyelven történő tanulás korlátozása főleg a szórványvidék iskoláira jellemző. Sok mérnök-ből lett tanárnak is nehézséget okoz a magyar szakkifejezések használata, hiszen románul végezték az egyetemet, és

A romániai magyar oktatás legfontosabb kérdéseiről esett szó a marosvásárhelyi konferencián

vezte a Sapiaentia Erdélyi Magyar Tudományegyetemmel közösen a Sapiaentia marosvásárhelyi campusán.

Pályaválasztást alakító tényezők

A szakképzésben tanulók helyzetéről és az anyanyelvhasználatról szóló, empirikus kutatást és annak eredményeit ismertette Pletl Rita, a Sapiaentia professzora, aki előadásában sorra vette, melyek azok a negatív tényezők, amelyek akadályozzák a tanítást és tanulást, és melyek azok a pozitívumok, amelyekre lehet alapozni, ha javítani akarunk a jelenlegi

alapozni lehet, a negatívokat pedig azért térképeztük fel, mert azok beavatkozást igényelnek” – magyarázta az egyetemi tanár, aki bemutatójában arról beszélt, hogy a hatékony oktatás alappillére a megfelelő nyelvi tudás, akárcsak annak minősége, az anyanyelv funkcionális használata. A szakképzés helyzetét vizsgálva megállapították, hogy melyek a gyenge teljesítmény okai. Például ha túl népes a gyengén teljesítők tábora, ez rányomja a bélyegét az egész közösségre. A szövegalkotási és szövegértési képességet alkotó készségek, képességek

tanultak meg mindent, ami a szakmájukhoz tartozik.

A pozitív tényezők ismertetésénél Pletl Rita a javítást célzó törekvéseket említtette. Az egyház is jelentős szerepet vállal ebben, például azokban a megyékben, városokban, ahol felvállalták a szakképzés ügyét, mint Kolozsváron vagy Szatmárnémetiben.

A realiztikus arany középut

A jó felkészülés, a sikeres érettségi az egyetem szempontjából is fontos tényező. Ahogy Dávid László, a Sapientia rektora fogalmazott, olyan osztályokat kell működtetni a lehető legjobb hatékonysággal, amelyek jövőt biztosítanak a fiatalok számára, és arra ösztönzik őket, hogy a jövőt itthon képzeljék el. „Nekünk mint egyetemi oktatási intézménynek nagyon fontos, hogy kik jönnek be az egyetem kapuján. Olyanok-e, akik egy-két év múlva veszik észre, hogy lemorzsolódnak, mert nem képesek ezt a szintet teljesíteni, vagy olyanok, akik játszi könnyedséggel elvégzik az egyetemet, és megpróbálnak itthon boldogulni” – magyarázta a rektor, aki arra a színvonalkülönbségre is rálát, amely az erdélyi iskolák között tapasztalható. „Vannak az erdélyi nagyon jó iskolák, felsorolhatnák egy fél tucatot, tucatot közülük, és ott van a második kategóriájú iskola, ahonnan a sikeresen érettségizők számaránya harminc százalék alatt van” – ismertette Dávid László, aki arra kereszte a választ, hogy mi a jó megoldás, mit lehetne tenni, hogy a vidéki pedagógus munkája ne legyen értelmetlen.

Tonk Márton, a Sapientia dékánja arra hívta fel a figyelmet, hogy a jövőt realistán kell látni, nem szabad sem búslakodni, szomorkodni és összeroskadni, hogy milyen lesz az erdélyi magyar nyelvű jövő és a fiatalok jövője, de nem szabad hurrá-optimista hangokat sem dédelgetni.

Ahogy mondta, a realista megközelítést a szociológiai felmérések is alátámasztják, stabilizálódik az erdélyi magyar közösség lélekszáma, amiben az a jó, hogy további fogyás nem lesz. Az is jó, hogy egymillió fölötti közösség el tudja tartani a maga intézményeit, a maga életvilágát, és ez azt jelenti, hogy megmaradunk, és ez jó. „Nyilván ehhez kell hozzáidomítani az egyes politikákat. Nemcsak az oktatási politikáról van szó, hanem a gazdaságpolitikánkról,

szociális, családi politikáról is itt, Erdélyben. Az erdélyi magyar fiatal akkor fog megmaradni és itt maradni, ha valami olyat tudunk neki nyújtani oktatásban, felsőoktatásban, közoktatásban, szakoktatásban, ami vonzó számára, illetőleg a második komponense, ha ez az ország olyasmint tud nyújtani számára, gazdasági életszínvonalat, ami szintén azt mondhatja vele, hogy itt érdemes maradni” – összegezte Tonk Márton.

A szakképzési rendszert a rendszer-váltást megelőzően, de még az azt követő években is gyakorlatilag sikerült leradírozni a romániai oktatási térképről. Aminek az lett az eredménye, hogy

Nemcsak az oktatási politikáról van szó, hanem a gazdaságpolitikánkról, szociális, családi politikáról is itt, Erdélyben. Az erdélyi magyar fiatal akkor fog itt maradni, ha valami olyat tudunk neki nyújtani felsőoktatásban, közoktatásban, szakoktatásban, ami vonzó számára, illetőleg a második komponense, ha ez az ország olyasmint tud nyújtani számára, gazdasági életszínvonalat, ami szintén azt mondhatja vele, hogy érdemes itt maradni.

míg korábban mindenki érettségivel rendelkezett, ma már az a tendencia, hogy mindenkinek felsőoktatási oklevéllel kell rendelkeznie. Ami nincs így jól, mert a sok-sok felsőoktatási oklevél kicsit érvényteleníti is egymást a munkaerőpiacon, illetve a valóságban nem mindenkinek kell oklevél ahhoz, hogy boldogulhasson, hiszen olyan hiányszakmák vannak, amelyek egy megfelelő minőségű és felszereltségű szakképzés útján elsajátíthatók és amiből nagyon jól meg lehet élni, jobban, mint adott esetben egy egyetemi tanárnak – hangzott el a rendezvényen.

Túlterhelt gyerekek

A jelenlegi romániai oktatás egyik kiemelkedő jellemzője a gyerekek túlterheltsége. A tanácskozáson jelen volt Csiky Csengele, a Magyar Szülők Szövetségének elnöke is, aki a gyerekek túlterheltségére hívta fel a figyelmet. „Reggel beviszük a nyűgös gyermeket az iskolába, délből visszkapunk egy mosogatórongyot” – fogalmazott a hatgyerekes édesanya, rámutatva arra is, hogy a tanügyi rendszer fölöslegesen tömi a gyerekek fejét, de most sem próbálja csökkenteni a tananyagot, hanem azon van, hogy még több információt öntsön belé. „A mi kérdésünk az, hogy e sok ténytérű dolgot, amit itt hallottunk, jövőképpé alakítsák, valahogy változtassanak ezen a rossz helyzeten” – mondta.

A magyarirodalom-tankönyv román nyelvre történő fordításának visszásságaival illusztrálták azt a tankönyvmizériát, ami manapság leginkább jellemzi a hazai tanügyet. A fordításokat nem lehet felülbírálni – hangzott el a tankönyvekről szóló beszélgetésen. Köllő Zsófia, az Erdélyi Tankönyvtanács elnöke, Fóris-Ferenczi Rita és Kádár Edit, a Babeş-Bolyai Tudományegyetem docensei az elképzelhetetlenül rövid határidőkről beszéltek, amikor korrigálni kellett egy tankönyvet, vagy újraírni egy fejezetet. A fordítások abszurditása, amikor egy kis mondókát kell román nyelvre fordítani, amikor a kifejezés másként hangzik magyarul, vagy más üzenetet hordoz, mint román nyelven. De mivel román nyelven rosszul hangzik a kifejezés, újból kell írni egy egész fejezetet.

A hogyan tovább kérdésére több válasz is született. Többen is gondolkodnak a duális képzés bevezetésén. Ez azt jelenti, hogy a szakmai képzést anyagilag támogatja egy vállalkozó, vagy akár a szakmai gyakorlatot, gépeket, munkaeszközöket biztosít a diákok számára. Az is elhangzott, hogy gondolkodni kell-e megtanítani a gyermeket, vagy inkább „beidomítani”. A végső összegzéskor megfogalmazódott, hogy jól felkészült pedagógusokra van szükség jól felszerelt iskolákban.

ANTAL ERIKA

antalerika@yahoo.com

Beszélgetés Csüdöm Norbert testneveléstanárral, a Dribli Erdélyi Gyerekfoci Klub edzőjével

„Aki sportol, annak pozitívabb az életszemlélete”

Kilenc éve tanít testnevelést Kolozsvár környéki fiataloknak, ezalatt közel 120 érmet és kupát nyert tanítványaival különböző versenyeken. A kemény munkában és az emberközpontságban hisz, valamint mindannyiunkat arra sarkall, hogy minél többet mozogjunk, hiszen így sokkal könnyebben tudjuk venni az élet által felhalmozott akadályokat. E havi lapszámunkban Csüdöm Norbert bánffyhunyadi születésű tornatanárral beszélgettünk tanári pályafutásáról, életfilozófiájáról, valamint a romániai oktatási rendszerről.

– Mikor és miért döntötted el, hogy tornatanár leszel?

– Hogy őszinte legyek, a líceumi évek végén még fogalmam sem volt, hogy mivel szeretnék foglalkozni. Sőt tizenkettedik osztály első félévében annyira rosszul ment a matek, hogy a második szemesztertől magántanárhoz kellett járnom, hogy felzárkózzak a többiekhez. Végül aztán minden jól sült el, az érettségi átlagom pedig meghaladta a líceumi átlagomat is. A középiskolai tanulmányok végeztével nagyon sokat vacilláltam azon, hogy az újságírás- vagy a földrajzgyetemen folytassam tanulmányaimat, de végül édesapám hathatós segítsége kellett a döntéshez. A mai napig tisztán emlékszem arra,

hogy egy kora nyári délutánon a kertben beszélgettünk a jövőmről, amikor a következőt mondta nekem – és most szó szerint idézem: „Te hülye gyerek, egész életedben sportoltál és mozogtál, igazolt focista is voltál, miért nem mész tornatanárnak?!”. Így hát tornatanár lettem, de biztos állíthatom, hogy a mai napig nem bántam meg ezt a döntést.

– Hogyan zajlik egy testnevelésóra, amelyet te tartasz?

– Abban a szerencsés helyzetben vagyok, amiben a tanártársaim közül nagyon kevesen: nekem nem kell ledarálnom a tananyagot, nincsenek kötelezően elkészítendő házi feladatok, és rögtönzéseket sem kell íratnom a diákokkal. Éppen ezért az óra első tíz percében csak beszélgetünk egymással, a diákok elmondhatják, mi bántja vagy zavarja őket, miért morcosak, vagy éppen mire büszkék. Ezután közösen bemelegítünk, majd az éves tanterv szerint megtartom nekik az órát. Véleményem szerint nagyon fontos az, hogy az alsó tagozatosokkal minél játékosabbra vegyük a figurát, arra kell törekedni, hogy észre se vegyék a fejdőlést. Komolyabb elvárásaink ugyanakkor csak a felsősökkel és gimnazistákkal szemben lehetnek. A cél ugyanakkor mindenki esetében az, hogy mozogjon, és elszakadjon legalább 50 percre a füzet és az iskolapad mellől.

– Véleményed szerint mennyire nehéz manapság rávenni a gyermekeket a mozgásra?

– Nagyon. Főleg a 9–12-esek körében, akik mozgáshiányos környezetben élnek, hiszen heti 32–34 órát ülnek az iskolapadban, emellett otthon házi feladatot gyártanak, és különórákra járnak, ez pedig mindössze heti két tornaórával kompenzálódik. Ez a folyamatos teljesítési kényszer pedig demoralizálja a tanulókat, és láthatóan lemaradnak a sportban a felállított elvárásokkal szemben. Egy másik eltántorító tényező a sportolástól

a technikai fejlődésnek köszönhető: ma a gyerekek sokkal szívesebben táblagépeznek és playstationeznek a négy fal között, mintsem hogy kimenjenek a szabadba. Éppen ezért mindenkinek azt javaslom, hogyha nyomkodják is a kütyüiket, legalább az udvaron tegyék azt sétálás közben, így legalább friss levegőn, napsugarak között vannak.

Nem kell profinak lenni, de járjanak biciklizni, szaladni vagy valamilyen labdajátékra, mert egészséges, és kitartásra nevel. Hiszem, hogy akik sportolnak, azoknak pozitívabb a hozzáállásuk az élethez, közvetlenebbé válnak, könnyebben ismerkednek, és a társadalom is készségesebben elfogadja őket.

– A jelenlegi romániai tanügyi rendszer sajnos nem fektet elég hangsúlyt a fiatalok testmozgására...

– Egyáltalán nem, hiszen nagyon kevés tornaórát iktatnak be a tantervbe, a gyerekek pedig megszokják az egy helyben ülést, nehéz őket kimozdítani a komfortzónájukból. Nézzük csak meg a finneket: ők reggeltől délutánig a suliban vannak, de legalább heti négy sportórájuk van, emellett rövidebbek a tanórák, és hosszabbak a szünetek. És miután hazamennek az iskolából, már nem kell foglalkozniuk a tanulással. Úgy érzem, hogy leragadtunk a 89 előtti mentalitásnál, nem mozdulunk előre ilyen téren, és minél tovább húzzuk a reformokat, ezek annál fájdalmasabbak lesznek. És sajnos ennek a kárát, hátrányait ismételtan a gyerekek fogják megérezni.

Csüdöm Norbert testneveléstanár, fociedző 1987. október 21-én született a Kolozs megyei Bánffyhunyadon. A középiskolai tanulmányok befejezése után a kolozsvári Babeş–Bolyai Tudományegyetemen szerzett tornatanári oklevelet, majd friss diplomásként egy évre Szék községbe került pedagógusként. Egy rövid megszakítás után a kalotaszentkirályi Ady Endre Szórványkollégiumba folytatta oktatói pályáját, ahol a mai napig próbálja a sport szeretetét belenevelni az általános iskolásokba. Ezzel párhuzamosan címzetes tanár a bánffyhunyadi Octavian Goga Elméleti Líceumban is, valamint a kolozsvári székhelyű Dribli Erdélyi Gyerekfoci Klub UEFA C licences edzője.

– Vidéki iskolában, kisvárosi tanintézetben és megyeszékhelyen is foglalkozol gyerekekkel. Mi a tapasztalatod, mekkorák az eltérések a sport iránti szeretet tekintetében?

– Nemrég végeztem saját kútfőm alapján egy felmérést Kolozsváron a focisuliban a gyerekek körében. Azt kérdeztem tőlük, hogy másztak-e már valaha fára. Megdöbbenő, de a 20 fiatalból mindössze három mondta azt, hogy igen, a többiek vagy nem engedik a szüleik, vagy nincs hol megtegyék ezt, de sokan azt a választ adták, hogy ilyesmi meg sem fordult soha a fejükben. Pedig a fára mászás nagyon fontos lenne a gyerekek számára: erőt, egyensúlyt fejleszt, döntéshelyzetbe hozza őket, hiszen ha rossz ágra lépnek, lepottyannak, és következő nekifutásra biztosan nem lépnek rá ugyanarra az ágra. Vidéki környezetben azért jobb az arány, mert ott van mozgástér, több ilyen jellegű hatás éri a gyerekeket, akik nincsenek bezárva a nagyvárosi dzsungelbe.

– Kilencéves tornatanári pályafutásod alatt nagyon szép sikereket értél el, főleg a kalotaszentkirályi gyerekekkel. Mi lehet a titok, illetve mire vagy a legbüszkébb?

– Nincs titok, a gyerekekkel foglalkozni kell, és szeretni őket, ezáltal ők is nyitottá válnak. Igyekszünk minél több versenyre eljutni, szerencsére az utóbbi években a pályázatoknak, az iskola igazgatóságának, valamint az önkormányzati támogatásoknak köszönhetően pénzügyi nehézségekkel sem találkozunk. Kalotaszentkirályon amúgy nagyon szépen fejlődik az oktatási komplexum, az eddigi bentlakásos iskola mellett (ahol az elszállásolásért, a gyermekek napi ötszöri étkezéséért és az ingáztatásért mindössze napi 3 lej kell fizessenek a szülők) ebben az évben műfüves focipálya és uszoda is rendelkezésére áll az itteni diákságnak, amiből csak előnyük származik.

Csapat szinten a legjobb eredményünk a 2011–2012-es országos ötödik hely fociban, egyéniben pedig Szócs Imolát és Török Boglárkát emelném ki, akik futólécen szereztek országos szinten érmekeket. Emellett minden évben részt veszünk a kecskeméti Lions nemzetközi labdarúgó-tornán, ahol Erdélyt képviseljük, de már nyertünk versenyeket Szlovákiában is. Természetesen emellett számtalan ügyes

A csapatszellem kialakítására is törekszik Csüdöm Norbert testnevelő tanár

gyermek tanul nálunk, ezt mi sem bizonyítja jobban, mint a 120 díjunk az elmúlt évekből.

– Kit tekintesz példaképnek a múlt vagy a jelen sportvilágából, és miért?

– Igazi példaképem soha nem volt. Gyerekkoromban David Beckham volt a világsztár, a klasszis, természetesen rá akartam hasonlítani, de példaképnek azért nem nevezném. Amit viszont egyértelműen éreztem már az egyetemi évek alatt, az az, hogy olyan tornatanár nem akarok lenni, mint azok, akik engem oktattak. Az ő óráikon ugyanis nem volt rend és fegyelem, mindenki azt és akkor csinált, amikor akart, illetve versenyekre soha nem jártunk. Így már akkor tudtam, hogy ha egyszer gyermekekkel foglalkozom, akkor mindent másképpen fogok csinálni. Úgy érzem, hogy egy picit ez már sikerült is. Na de majd csak nyugdíjas koromban fogok rádöbbsenni arra, hogy valójában milyen is voltam.

– Két vidéki iskolában és egy nagyvárosi focisuliban is dolgozol, mikor van időd felzusszanni?

– Valóban nem egyszerű, főleg úgy, hogy mindennap Kolozsvárról ingázom Hunyadra és/vagy Szentkirályra. Egy átlagos munkanap nálam reggel hatkor indul és valamikor délután hét óra után ér véget. Este azért még ilyenkor is szívesen eljárak focizni. Amikor több a szabadidőm, akkor elmegyek néhány napra túrázni, hiszen azt vallom, hogy a természet a pszichológusom. Nemrég lemérték,

hogy 110 decibel körüli a hangerősség egy-egy tornaórán, amit én tartok, a folyamatos zsvaj után azért ilyenkor jólesik egy kis csend is.

– Mi a tanári hitvallásod?

– A munkában és az odafigyelésben hiszek leginkább, amelyekkel valós eredményeket lehet elérni. Kalotaszentkirályon, Bánffyhunadon kicsi a merítési lehetőség, éppen ezért nehéz megtalálni az igazán tehetséges és sportolni vágyó gyerekeket. Hogyha viszont ilyenekkel találkozom, akkor a csekély létszám miatt többet tudok foglalkozni velük, mint egy nagyvárosi közösségben.

– Mit javasolsz a gyerekeknek, miért kezdjenek el sportolni?

– Azért, mert mozogni jó. Nem kell profinak lenni, de járjanak biciklizni, szaladni vagy valamilyen labdajátékra, mert egészséges, és kitalásra nevel. Hiszem, hogy akik sportolnak, azoknak pozitívabb a hozzáállásuk az élethez, közvetlenebbé válnak, könnyebben ismerkednek, és a társadalom is készségesebben elfogadja őket. Nem beszélve arról, hogy a sportoló fiúkkal és lányokkal sokkal szívesebben randevúznak kortársaik, mint a lustálkodókkal.

SZATMÁRI BENCE

benceszatmari@yahoo.com

Magyar kormánytámogatással erősítik a szakoktatást a nagy múltú Bethlen Gábor Kollégiumban

Új tankonyhában főzhetnek a nagyenyedi diákok

Tankonyhát avattak május 8-án a nagyenyedi Bethlen Gábor Kollégiumban. Az újabb, a magyar kormány és más finanszírozók révén megvalósult beruházással is a szakképzést erősítene.

Folytatódik Nagyenyed nagy múltú kollégiumának a megújulása, május 8-án felújított tankonyhát adtak át a pár éve európai uniós pénzalapokból korszerűsített alma materben. Most a kollégium épületegyütteséhez tartozó egykori igazgatói lakrészt alakították át tankonyhává

fel az iskolai étkeztetésben. A Kárpát-medencében van már erre pozitív példa, emlékeztetett. A vajdasági Magyaraknizsára juttatott, az ottani szakképzést segítő kemencékben olyan péksüteményeket készítenek, amelyeket aztán az iskola büféjében adnak el.

A turizmust is fejlesztenék

A nagyenyedi Bethlen Gábor Kollégiumban a turizmus szakon tanulóknak is kamatoztatnák a tudását. Szőcs Ildikó igazgató korábban úgy nyilatkozott, hogy a turizmus fejlesztésével járulnának hozzá Nagyenyed és a térség fejlődéséhez. Ezért megvásárolnának egy, a kollégium szomszédságában található ingatlant, amely alkalmas lenne egy látogatói központ kialakítására és gazdasági tevékenység beindítására. A telek megvásárlására adományokat gyűjtenek.

„Úgy gondoljuk, hogy a turizmus lesz az, amely Enyedet kimozdíthatja arról a holtpontonról, ahová került, miután a hatalmas fémmegmunkáló ipar megszűnt. A turizmusban látjuk a jövőjét ennek a vidéknek” – fogalmazott a Kolozsvári Rádiónak a Bethlen Gábor Kollégium igazgatója.

Hangsúlyozta, hogy a szakoktatásban is a turisztikai szakirányt próbálják fejleszteni, ezért látogatói központot hoznának létre. A beruházás által jövedelemre tennének szert, utána majd visszafordítható lesz a diákok támogatására, és a látogatói központot a szakiskolások gyakorlati helyszíneként is használhatnák. A kollégiummal szomszédos telek megvásárlásához 120 000 euróra lenne szükség, itt működne a majdani látogatói központ. Adományozni a Bethlen Gábor Kollégium alapítványának honlapján lehet (<https://bethlengabor.eu/adomanyozas/>).

A nagyenyedi kollégiumban jelenleg mintegy hatszáz diák tanul. A református egyház által visszaszerzett épületegyüttes reprezentatív épületeit 2010 és 2016 között újították fel az Európai Unió forrásaival felhasználásával.

PAP MELINDA

papmeli@yahoo.com

Az egykori igazgatói lakrészt alakították át tankonyhává az enyedi kollégiumban

az intézmény szakoktatásban részesülő diákjai számára.

Az avatóünnepségen Potápi Árpád János, a Miniszterelnökség nemzetpolitikáért felelős államtitkára is részt vett, aki az MTI-nek elmondta, hogy a beruházás a magyar kormány által nyújtott 15 millió forintos támogatásból és más finanszírozók hozzájárulásából valósult meg. Ennek keretében megújították a romos épület falait, kicserélték a nyílászárókat, és felszerelték benne a tankonyhát.

Az államtitkár a támogatás mellett jótanáccsal is szolgált a nagy múltú iskola vezetésének: azt javasolta, hogy a szakács- és pincérképzésben részt vevő diákok által készített ételeket használják

Diákok készítik a tízórait diákoknak

Szőcs Ildikó, a Bethlen Gábor Kollégium igazgatója arról számolt be, hogy az intézményben három éve működik a turisztika és közéleti szakirányú képzés, és az itt tanuló diákok eddig az iskola étkezdéjében végezték a szakgyakorlatot. Az igazgató szerint azonban kinőtték már a régi konyhát, és a tankonyha kialakításával nemcsak az ő igényeiket elégítették ki, hanem a kollégium oktatási palettájának a harmadik pillérévé emelték a szakoktatást. Arról is beszámolt, hogy a szakács-pincér szakon tanuló 87 gyerek által elkészített ételeket tízóraitként szolgálják fel a kollégium diákjainak.

A bolygóktól a túraútvonalakig – országos földrajzvetélkedő

Közel 400 diák és 50 kísérőtanár vett részt április végén az ország valamennyi megyéjéből Marosvásárhelyen a 39. országos földrajztantárgyversenyen. A nyitóünnepségen a Kultúrpalota nagyterme megtelt a fiatalokkal és tanáraikkal. Az eseményen jelen volt Ecaterina Andronescu oktatásiügyi miniszter is, aki köszöntötte a jelenlevőket, azokat a diákokat, akiket annyira érdekel a földrajz, hogy eljutottak a megmérettetés országos szakaszára. Bár felröppent a hír, hogy kiveszik a földrajzot az érettségi

Tudatos környezetbarát-ként az is fontos számára, hogy a földrajz keretében a környezetvédelemről, annak jelentőségéről is tanulnak, a talajszennyezésről, a globális felmelegedésről és annak következményeiről. Az már csak ráadás, hogy országokat, városokat ismerhet meg, ahová egyszer majd el szeretne jutni.

tantárgyak közül, a tanügyminiszter ezt Marosvásárhelyen megcáfolta.

„Nem szeretném, ha kihagynák a földrajzot az érettségi tantárgyak közül, mert gyakorlati tantárgynak tartom, és elhatároztam, hogy a választható tantárgyak közül, a történelem, filozófia, szociológia közül a földrajzot fogom választani” – mondta érdeklődésünkre az a lány, aki mellé leültünk a megnyitón. A tãrgovistei lánnyal egyetért Anna-mária is. Ő is földrajzból szeretne érettségizni, és sajnálná, ha erre nem volna lehetőség. „Régebb nem tartozott a kedvenceim közé, de most annyira érdekesen tanuljuk, hogy szerintem mindenki

ezt szeretné választani” – mondja a diáklány. Az a rész, amiben a bolygókról tanultunk, annyira nem keltette fel a figyelmem, de most Európát tanuljuk, és az nagyon érdekel” – tette hozzá Anna-mária. Elárulta, hogy tudatos környezetbarátként az is fontos számára, hogy a földrajz keretében a környezetvédelemről, annak jelentőségéről is tanulnak, a talajszennyezésről, a globális felmelegedésről és annak következményeiről. Az már csak ráadás, hogy országokat, városokat ismerhet meg, ahová egyszer majd el szeretne jutni. „A földrajztanárunk úgy tanít, hogy mesél is azokról a helyekről, ahol járt, és így sokkal izgalmasabb, színesebb a földrajz, mintha csak a tankönyvből tömnénk a fejünkbe az anyagot” – mondta a diáklány. Ma már a modern digitális eszközöket is használják a földrajz tanulásánál, akit nagyon érdekel, annak sok lehetőség adott, hogy elmélyüljön benne.

Tanulmányt is kellett készíteni egy órára, egy kirándulás tervét gondolták végig az útvonallal, a látnivalókkal, természeti és épített örökség is szerepelhetett benne, ugyanakkor a szállás kiválasztása, látványosságok, érdekességek. „Kolozsvár és Torda környékét jártam be képzeletben, arról készítettem a dolgozatomat. Ezt megelőzően a földrajztanár elmondta, hogy mit kell figyelembe venni ilyenkor, mire érdemes fókuszálni” – mondta a diák. Gyakorlati tantárgy a földrajz, sok mindenre megtanít, a látványosságokon és mindazon túl, ami a tankönyvből is elolvasható, sok pluszt ad, nemcsak helyszínismeretet, de általa történelemmel, művészetekkel is megismerkedünk, a szociális készségünk és a tájékozódási képességünk is fejlődik, ha utazunk – magyarázták a diákok, akik részt vettek a tantárgyversenyen.

Semmi sem bizonyítja jobban, hogy nem szabad kivenni a vizsgarendből a földrajzot, mint ez a tantárgyverseny. Igény van rá a diákok körében, ennek

bizonyítéka, hogy több mint 400 tanuló mérte össze tudását Marosvásárhelyen – jelentette ki a tanügyminiszter is.

Molnár Zoltán, a Bolyai Farkas Elméleti Líceum földrajztanára a szervezőbi-

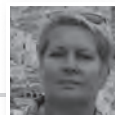
Gyakorlati tantárgy a földrajz, sok mindenre megtanít, a látványosságokon és mindazon túl, ami a tankönyvből is elolvasható, sok pluszt ad, nemcsak helyszínismeretet, de általa történelemmel, művészetekkel is megismerkedünk, a szociális készségünk és a tájékozódási képességünk is fejlődik, ha utazunk – magyarázták a diákok, akik részt vettek a tantárgyversenyen.

zottság tagjaként elmondta, az ötnapos vetélkedőre Hargita és Kovászna megyei 8–12. osztályos tanulók is érkeztek. A dolgozatokat a Dimitrie Cantemir Egyetemen írták a verseny első napján. Másnap terepgyakorlaton vettek részt, kisbuszokkal utaztak egy-egy olyan helyre, amelyről előzőleg nem tájékoztatták őket, és ott került sor a verseny gyakorlati szakaszára. E keretében a diákok különböző információk segítségével a helyszínen látottakból jegyzetet készítettek, majd dolgozatot írtak.

A terepgyakorlatokra a vezetőtanárok is elkísérték a tanítványaikat, hogy másnap a látottakról beszélgethessenek.

ANTAL ERIKA

antalerika@yahoo.com

Középpontban a könyv – olvasás-népszerűsítés az Erdélyi Könyvfaló Olvasójátékkal

„Azokon a gyerekeken, akik eljöttek a május 7. és 11. között szervezett Kolozsvári Ünnepi Könyvhét programjaira, egytől egyig látszott, hogy érdeklődtek, mivel már rászánták az idejüket, és elolvasták a játékon kijelölt kötetet” – értékelte az Erdélyi Könyvfaló Olvasójátékot Berke Krisztina Ágnes, a program koordinátora és kolozsvári kezdeményezője. Hozzátette, négyszáz gyerek négyszáz könyvet olvasott el, és úgy gondolja, hogy ez jó dolog. Kifejtette, korosztálytól függően teljesen különbözően zajlottak a játékok, viszont mindegyik programon nagy hangsúlyt fektettek a kreativitásra. „Kíváncsiak voltunk arra, hogyan reflektálnak csapatként a tanulók a műben szereplő gondolatokra, kérdésselvetésekre. Nem az enciklopédikus, pontos tudás visszakérdezése volt a célunk, hanem az értő és gondolkodó olvasás megerősítése” – részletezte a koordinátor. Hozzátette, minden könyvhöz gyűltek csapatok, de látszott, hogy az elemistákat sokkal könnyebb elérni egy ilyen programmal, a tanítókon keresztül is jobban ment a kommunikáció, és ahogy nőtt a gyerekek életkora, úgy csökkent a létszám a programon.

A kincses városba többek között Zilahról, Sarmaságról, Marosvásárhelyről, Székelyudvarhelyről Szamosújvárról, Méréből érkeztek diákok. Az olvasójátékok zárt körűek voltak, több mint négyszázan vettek részt a foglalkozásokon, amelyeket nyitott író-olvasó találkozó követett. „Közös jelenség volt, hogy a gyerekek az író-olvasó találkozón is tele voltak kérdésekkel. Bár minden találkozó elején kicsit megszeppentek, de aztán az elemistákat nem lehetett leállítani, ők ontották a kérdéseiket. Ahogy a könyvolvasási szám csökkent, ugyanúgy csökkent a megszólalási kedv, bátorság (korosztályi sajátosságként): az általános iskolások már nehezebben szólaltak meg, és a gimnazisták még kevesebbet kérdeztek” – mutatott rá a játék kezdeményezője. Kifejtette, több tanár hálás volt azért, hogy nem versenyt szerveztek, ugyanakkor visszajelzésekből tudják, akadtak diákok, akik azért vettek részt, mert felszabadítónak találták, hogy nem kell megmérettetniük senkivel.

FOTÓK KISS GÁBOR

A szórványban élő fiatalok magyarul, a Hargita megyei diákok románul tanulnának

Diákcsereprogram a nyelvtanulásért

A tíz évvel ezelőtt útjára indított Összetartozunk közösségépítő program révén Hargita és Temes megye számos kulturális program mentén ismerte meg egymás kultúráját, értékeit, kapcsolatokat építve ki helyi közösségek szintjén is – olvasható a Hargitamegyeprojekt honlapon. Az idei évben a Temes megyei Pro Gerhardino Egyesület, illetve a Geml József Társaskör kezdeményezésére diákcsereprogrammal bővítenék az együttműködést, amely kölcsönösen lehetőséget biztosítana a programban részt vevő gyerekek számára, hogy megismerjék a Bánság és Székelyföld nevezetességeit, ugyanakkor ösztönzően hat a Temes és Hargita megyei

valamint intézményeivel közösen szervezett tevékenységekre, ezek összekötő hidat jelentenek a szórványban élő és a Hargita megyei diákok között” – fogalmazott Bíró Barna Botond, a Hargita Megyei Tanács alelnöke. A diákcsereprogramban való részvételre vonatkozóan már pozitív visszajelzést kaptak a Felcsík Kistérségi Társulástól – nyilatkozta Zonda Erika vezérigazgató, az Összetartozunk program felelőse, aki hozzáfűzte, hogy a diákcsereprogram költségeinek fedezésére az ifjúsági pályázati program keretében pályázni lehet. A tíz évvel ezelőtt útjára indított szórványprogram célja az őshonos kisebbség védelme a szórványvidékeken.

„Az elmúlt évek románérettségi eredményeiből egyértelműen látszik, hogy nincs minden rendben a magyar fiatalok románoktatásával. Megfelelő romántudás hiányában a magyar anyanyelvű fiatalok felét az érettségimégbüktatják, megfosztva őket a továbbtanulás és a munkaerőpiacon való elhelyezkedés lehetőségétől, így sokan külföldön kényszerülnek munkát vállalni. A román nyelv tanulását kívánjuk ezzel a csereprogrammal is elősegíteni a fiatalok esélyeinek növelése érdekében” – emelte ki Borboly Csaba, a Hargita Megyei Tanács elnöke.

Tekintettel arra, hogy a térségben a román nyelv oktatása, és főleg a diákok eredményei, az egyik legkényesebb kérdés mind a mai napig, Hargita Megyei Tanács prioritásként kezeli a kisebbségi oktatás kérdését, és fontosnak tartja az állam nyelvének elsjátítását a diákok körében. Sajnos az eddigi oktatáspolitikai nem vette figyelembe a kisebbség speciális nyelvi igényeit, és nem garantálta, hogy a magyar ajkú diákok a többségi nyelvet másodikként (nem anyanyelvként) tanulhassák.

„A magyar kisebbségnek szüksége van arra, hogy specifikus nyelvi igényeinek figyelembevételével tanulhassa az állam nyelvét, vagyis mindenekelőtt másodikként olyan

tantervek, tankönyvek és más oktatási segédeszközök segítségével, amelyek nyelvi kommunikatív kompetenciáját olyan mértékben fejlesztik, ahogyan az adott társadalmi, gazdasági, politikai, kulturális érvényesülés azt megkívánja. A fentiek értelmében szükségesnek tartjuk a specifikus tantervek és programok, illetve az ezek szerinti értékelé-

A magyar kisebbségnek szüksége van arra, hogy specifikus nyelvi igényeinek figyelembevételével tanulhassa az állam nyelvét, vagyis mindenekelőtt másodikként olyan tantervek, tankönyvek és más oktatási segédeszközök segítségével, amelyek nyelvi kommunikatív kompetenciáját olyan mértékben fejlesztik, ahogyan az adott társadalmi, gazdasági, politikai, kulturális érvényesülés azt megkívánja.

diákok magyar- és románnyelv-tudására is. A Hargita Megyei Tanács 2009-ben indult szórványprogramja a székelyföldi tömbmagyarság és a szórványban élő magyarság együttműködését célozza, kiemelt célkitűzése éppen a fiatalok és ifjúsági szervezetek bevonása a program tevékenységeibe. „A Hargita Megyei Tanács, a megyei tanfelügyelőség, a magyar iskolák, valamint a megyei kistérségi társulások és a Pro Gerhardino Egyesület által szervezendő diákcsereprogram fontos hozadékkal bír a diákok nyelvi készségeinek fejlesztése tekintetében. Gondolunk itt a fiataloknak és gyerekeknek szervezett cseretáborok és a Hargita megyéhez hasonló hagyományokkal rendelkező megyék szervezeteivel,

si formák mielőbbi érvénybe léptetését a kisebbségi iskolákban minden szinten, az előkészítőtől a 12. osztályig.” – olvasható a Hargita megyei önkormányzat honlapján. A megyei tanács elnöke hangsúlyozta, a tavalyi évben a román anyanyelvű diákokhoz viszonyítva négyszer annyi magyar tanuló vizsgázott sikertelenül román nyelv és irodalomból. „Meggyőződésem, hogy ez nem annak az oka, hogy a magyar diákok nem tanulnak, vagy butábbak román társaiknál, ezen a tendencián változtatnunk kell!” – fogalmazott Borboly Csaba.

A tapasztalati oktatásra összpontosít a 27. Bolyai Nyári Akadémia

Az Emberi Erőforrások Minisztériumának támogatásával idén 2019. július 7–27. között szervezi meg a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége a Bolyai Nyári Akadémiát. A 27. alkalommal sorra kerülő akadémia továbbképzéseinek átfogó témaköre a Tudás tapasztalat által. A tapasztalati oktatás fejlesztése az iskolában, melyet 26 csoportban, 640 pedagógus részére hirdetnek meg az alább felsorolt szekciókban és helyszíneken.

Az akadémia első hetén, 2019. július 7–13. között Csíkszeredában, Szatmár-

A 27. alkalommal sorra kerülő akadémia továbbképzéseinek átfogó témaköre a Tudás tapasztalat által. A tapasztalati oktatás fejlesztése az iskolában, melyet 26 csoportban, 640 pedagógus részére hirdetnek meg.

németiben, Nagyenyedén és Szovátán A tapasztalati tanulás lehetőségei és módszerei kisgyermekkorban címmel az óvónőknek és tanítóknak, valamint „Közelebb a valóság felé!” – A tapasztalati tanulás megvalósulása az iskolában címmel osztályvezető pedagógusok részére hirdetnek továbbképzéseket.

A második héten, 2019. július 14–20. között Csíkszeredában Legyen élmény a tanulás! – tapasztalati tanulási és élménypedagógiai tábor címmel, illetve a Digitális pedagógia alkalmazása tanórán pedagógusok, a Véges vagy végtelen a 150 éves periódusos rendszer? kémia szakos tanárok és a Román nyelv oktatása specifikus tantervek alapján

általános iskolai magyar tagozaton tanító románnyelv-tanárok részére lesz továbbképzési lehetőség.

Pedagógusoknak a Személyiségfejlesztés tapasztalati tanulás útján címmel Déván, „...engedd, hogy megtapasztaljam...” magyar nyelv és irodalom szakos tanároknak Kolozsváron, földrajz és biológia szakos tanároknak Sztrázsnán lesz ötnapos továbbképzés. Idén is A népi kultúra helye és szerepe a tapasztalati oktatásban népzene-, néptánc-, kézművességszekciót Válaszúton, a Képzőművészeti technikák átadása tapasztalati úton a képzőművészetet oktató tanárok, tanítók, míg a Zenetanulás empirikus úton zenetanárok, tanítók képzését Székelyudvarhelyen tartják.

A harmadik héten, 2019. július 21–27. között Csíkszeredában az Idegen nyelvek oktatása angol nyelvű képzésre, illetve Digitális kaland – magabiztos

tanárként a mindennapok internetében pedagógusok részére lesz továbbképzési lehetőség.

A protestáns vallások – református és unitárius – oktatói részére Parajdon, Tapasztalati tanulás lehetőségei a hitoktatásban a római katolikus vallástanároknak Szatmárnémetiben, illetve a szakoktatásban dolgozó mérnök-tanárok és oktatómesterek továbbképzését Kolozsváron tartják.

A 27. Bolyai Nyári Akadémia ünnepi megnyitóját 2019. július 15-én 10 órától Csíkszeredában, az Apáczai Csere János Pedagógusok Házában tartják. A képzések kezdeténél az első és harmadik héten kismegnyitókat minden helyszínen terveznek.

A továbbképzésre online lehet jelentkezni, a www.rmpsz.ro oldalon 2019. június 14-ig.

Hírösszefoglaló

Gyerekeknek is szólt a háromszéki városünnep

Az ifjú korosztályok, a kicsik és legkisebbek számára is rengeteg változatos, színes programot kínált az április 24. és május 5. között tartott Szent György Napok. Erdély egyik legnagyobb szabású, legnépszerűbb városünnepének 28. kiadásán több tízezen vettek részt Sepsiszentgyörgyön.

FOTÓK • SZENT GYÖRGY NAPOK

Sánta
István Zsolt

© Kristó-Gothárd
Hunor

Nemzetközi matematikaversenyt tartottak Marosvásárhelyen

A semmihez sem hasonlítható gondolati mélység

Marosvásárhelyen a Bolyai Farkas Elméleti Líceumban szervezték meg április 24. és 28. között a 28. nemzetközi magyar matematikaversenyt. A vetélkedőn a Kárpát-medence legjobb ifjú magyar ajkú matematikusai vettek részt, 230 diák, 80 tanár Magyarországról, Felvidékről, Délvidékről, Kárpátaljáról, Erdélyből. A versenyzők közül 59 volt romániai diák, a rendezvényt a Bolyai Farkas Elméleti

és Oláh György komáromi matematika-tanároktól származott. 1992-től évente rendezik meg a megmérettetést, amelyen 200-300 Kárpát-medencei diák és tanár vesz részt. A versenyek célja a matematikaversenyen túl az egységes magyar matematikai nyelv megteremtése, a különböző országok magyarlakta tájainak kultúrájának, történelmének és szokásainak megismerése.

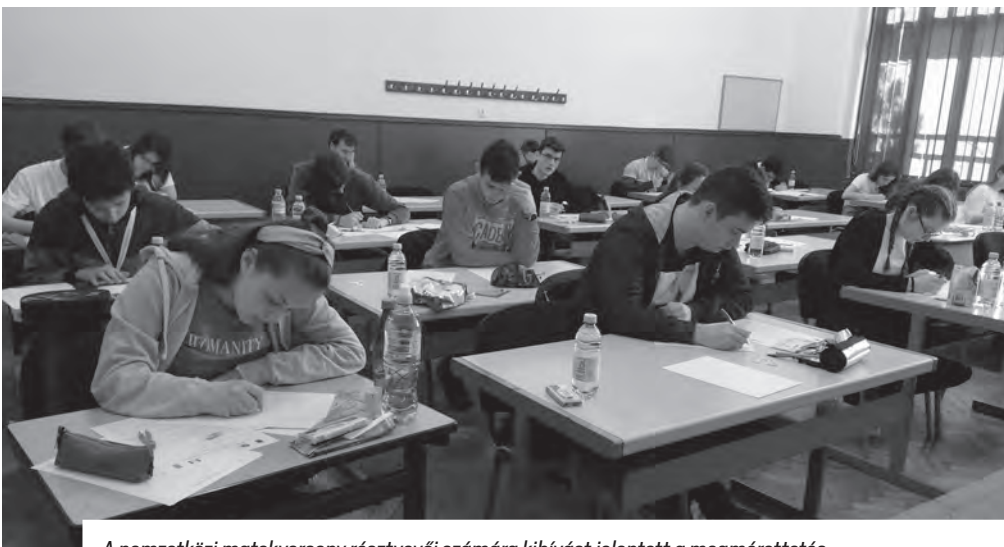
A versenyeket többnapos rendezvény-sorozat kíséri, melyben helyet kapnak kulturális programok, kirándulások, sportesemények, illetve diákoknak és tanároknak szóló matematikai előadások is.

A téfelsorok összeállításának szempontjai

A matematikai feladatokkal kapcsolatban Mastan Elizát, a nagybányai Németh László Elméleti Líceum matematikatanárát, a tételszerkesztő bizottság tagját faggattuk, hogy milyen szempontok szerint történik a tételek összeállítása. Elmondta, tekintettel vannak elsősorban a korosztályokra, arra, hogy hányadikosoknak készítenek megoldandó feladatokat. Ugyanakkor attól sem tekinthetnek el, hogy melyik országban mit tanulnak, hogyan tanulnak a diákok, hiszen az a lényeg, hogy valamennyi versenyző megértse és megoldhassa a tételleket. „Változatos feladatokkal, nehézségi fokok szerint állítjuk össze a feladatokat, olyanokkal, amelyek eddig még sehol nem jelentek meg” – magyarázta a matektanárnő, hozzátéve, a különböző országokban tanító matematikatanárok javaslatai alapján dolgoznak, állítják össze egy-egy verseny tételleit. A tanárok által beküldött feladatok titkosak, és azok közül áll össze a tételek sora úgy, hogy azt előbb ők is megoldják, ellenőrzik a nehézségi fokozatát, illetve azt, hogy azok a diákok, akiknek szánták, képesek lesznek-e megoldani. „Ezek mind olyan feladatok, amelyeket a diákoknak, akik eljutnak egy ilyen versenyre, meg kell tudniuk oldani, azoknak” – hangsúlyozta. Valamennyi osztály számára összeáll egy tanárcsapat, akik kidolgozzák a tételleket, hangsúlyt fektetve arra is, hogy a tehetség és tudás, felkészültség mellett a kreativitás is megnyilvánulhasson.

A sikereken túl is kihívást jelent a vetélkedő

A diákoknak négy órájuk volt arra, hogy megoldják a feladatokat. Ahogy elmondták a verseny végén, ez a négy óra éppen

A nemzetközi matematikaverseny résztvevői számára kihívást jelentett a megmérettetés

Líceum és a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem szervezte. Első alkalommal adott helyet Marosvásárhely a vetélkedőnek, amelyet kétfévente tartanak Magyarországon, illetve minden második évben egy másik országban. A megmérettetést már szervezték Szatmárnémetiben, Csíkszeredában és Székelyudvarhelyen. Marosvásárhely mint a Bolyaiak városa egy újabb színpaddal gazdagította a vetélkedő helyszínéinek sorát.

Az egységes matematikai nyelv megteremtése

1991-ben Szegeden a Rátz László-vándorgyűlésen határozták el, hogy a magyar anyanyelvű középiskolások számára matematikaversenyeket szerveznek. A verseny ötlete Bencze Mihály brassói

A magyar diák – a környező országok közül bármelyikben is éljen – meríthet a világhírű magyar matematika gazdag kincstárából, valamint az ukrán, a román, a délszláv, a szlovák és más népek matematikai hagyományaiból is. 2014-től létezik 5–8. osztályosok részére is egy hasonló verseny. A nemzetközi vetélkedőn 9–12. évfolyamos középiskolások indulnak, évfolyamonként külön kategóriában. A verseny egyéni, régiók szerinti összehasonlítás nem készül. Minden résztvevőnek 6 feladatot kell megoldania, ehhez 4 óra áll rendelkezésére. A feladatok egyformán 10-10 pontot érnek, de egy feladat több különböző módszerrel történő megoldásáért vagy általánosításáért pluszpontok szerezhetők. A feladatok megoldását indokolni kell.

elégéses arra, hogy az adott feladatra koncentráljanak, megoldják azt, és megindokolják, hogyan és miért választották azt a megoldást. „Ez néha kevésnek tűnik, néha soknak. De szerintem pont elégéses. Ha több időnk lenne, akkor még kimerítőbbnek tünne, így éppen megfelel annak, hogy kellőképpen beösszuk az időt, és a megfelelő ritmusban dolgozzunk” – fogalmazták meg többen is a vizsgáról kifejezett jövét.

Miklós Csenge 11. osztályos sepsiszentgyörgyi diáklány már hatodik alkalommal vett részt a versenyen. Elmondása szerint ami a nehézségi fokozatot illeti, közepesnek tartotta. Jól sikerült a verseny, díjazták is, de a sikeren túl is kihívás számára minden alkalommal részt venni, hiszen a szellemi munkán túl a társaság, az is merkedés lehetősége is adott, nem utolsósorban a jövő szempontjából is fontosnak tartja, hogy ott legyen, megméretkezhessen, eleget tegyen az új kihívásnak. Hasonlóképpen vélekedett Rancz Máté csíkszeredai 12. osztályos diák is, aki még azt is hozzátette, hogy számára otthonos a verseny. Az idei újdonságokat is jól fogadták a diákok, azt, hogy bevezették az elektronikus rendszert, amely lehetővé tette, hogy mindenki megtekintse a saját elért eredményét. Azt viszont nem tudhatta, hogy milyen eredményeket ért el a többi versenyző, ami egy kis izgalomhoz vezetett, hiszen mindig lehet meglepetésre számítani – magyarázták a versenyen részt vevő diákok.

Sok függ a jó matektanártól

Kérdésünkre, hogy mi vagy ki ösztönözte őket, hogy matematikaversenyekre járjanak, azt válaszolták, hogy már kisgyerekkoruk óta szerették a matematikát. Ez egyrészt a szülők hozzáállásának köszönhető, másrészt egy-egy jó matematikatanárnak is. „Velem édesanyám szeretettette meg a matematikát egész kiskoromban. Talán még óvodás lehettem, amikor leültünk rögzíteni, elmagyarázták a szabályokat, és nekem nagyon tetszettek a számok, az, ahogy lehetett játszani velük” – magyarázta egy diáklány, aki a tanárait is megemlítette. „Ha nem lettek volna olyan jó matektanáraim, mint amilyenek voltak, nem biztos, hogy eljutok erre a szintre. De mindig jól tanítottak, magyaráztak,

és még jobban megszerettették a mateket velem” – tette hozzá.

Ugron Szabolcs sepsiszentgyörgyi matematikatanár számára is elégtétel, ha tanítványait sikeresnek látja, ha ilyen versenyekre kísérheti el őket, ahol díjakat is kapnak. „Négy tanítványomat is díjazták, ami rendkívüli elégtételt jelent számomra, nagyon büszke vagyok rájuk” – mondta. A verseny legsikeresebbje Róth Apor szintén sepsiszentgyörgyi,

• A SZERZŐ FELVÉTELE

Idén a vásárhelyi Bolyai-líceum adott otthont a 28. alkalommal szervezett versenynek

a Székely Mikó Kollégium 11. osztályos tanulója. Sokrétű a felkészültsége, a matematika mellett kémiából is, fizikából is hasonlóan sikeres, versenyekre jár, eredményeket ér el.

Miért szerethető a matematika?

Arról, hogy mennyi minden függ a tanártól, néhány jelen lévő szülő is megosztotta a véleményét: „Amikor az iskola legjobb matematikatanára került az osztály élére, a lányom élvezte minden percét a matekórának, boldogan jött haza az iskolából, azt mondta, nemcsak érti, de ez számára igazi élmény is” – mondta egy édesanya, aki maga is pedagógus, és nagyra értékeli tanárkollégái munkáját, akik matematikust neveltek a lányából. Hogy mit rejt a matematika, mi az, ami szerethető benne, talán nem mindenkinek egyértelmű. De ahogy az egyik versenyző fogalmazott, a „játékossága, a sokszínűsége, az a mélység, amiben el lehet merülni, az semmihez sem hasonlítható”.

A matematikaversenyre érkezett tanulók a mateken kívül gazdag programon vehettek részt, kirándultak, múzeumban jártak, a város sajátosságaival ismerkedtek. A kísérőtanárok konferencián vettek részt.

A Sapientiaán tartott ünnepi díjátadón Dávid László, az egyetem rektora gyakorlati tudnivalóra hívta fel a jelenlevők figyelmét: az, aki tízes osztályzatot ér el egy ilyen színvonalú versenyen, ame-

lyet a román oktatási minisztérium is beemelt saját programjai közé, az felvételt nyer az egyetemre. Tandíjmentességet élvez, és ösztöndíjat is kap – sorolta a dékán. Azt is kiemelte köszöntőbeszédében, hogy tanulni soha senkitől nem szegyen, a tudást pedig bárhol lehet kamatoztatni, még egy eldugott kis faluban is lehet matematikát tanítani, megszerettetni a tantárgyat a tanítványokkal.

Mátéfi Istán, a Bolyai Farkas Elméleti Líceum igazgatója úgy fogalmazott, hogy mindazoknak, akik részt vettek a versenyen, sikerült a nehézségeket leküzdeniük, a célt elérték, teljesítették azt, amit maguk elé tűztek. Jó munkát végzett a szervezőcsapat is, a tételeket összeállító bizottság és a diákok is.

ANTAL ERIKA

antalerika@yahoo.com

Bölcs diákok reflektorfényben

Május – tavasz, napsütés, meleg, zápor, tulipán, orgona, gyöngyvirág, Bölcs diákok. Egyre természetesebbé és közsímmertebbé válik ez az asszociációs gondolatfuttatás, hiszen erdélyi közösségünk különböző rituális tavaszi tevékenységeihez lassan ugyanannyira hozzátartozik a két Bölcs diákok-elődöntő, valamint a döntő megtekintése családi körben, mint a majálisozás vagy kertészkedés.

Idén is három alkalommal (május 5., 12. és 19.) szurkolhattunk kedvenc csapatunknak az Erdély TV képernyője előtt

során a diákok játékos feladatok révén ismerkednek meg a magyar és más népek szokásaival, a magyar és a világirodalom kiemelkedő alakjaival, a történelem nagyjaival, valamint a különböző tudományok terén jelentőset alkotó nevekkel.

Az idei vetélkedőre is 4-5 fős, 9–12. osztályos diákokból, valamint egy vezetőtanárból álló csapatok jelentkezhettek. A 2018–19-es tanévben 89 csapat küzdött a háromfordulós előselejtezőben, hogy a tíz legjobb csapat között részt

támogatást az oktatási minisztérium kisebbségi oktatásért felelős munkatársaiknak: dr. Kovács Irén államtitkár aszszonyának és Kovács Zoltán Zsoltnak, a kisebbségi oktatásért felelős államtitkári kabinet igazgatójának.

Az idei döntő címe „kulturális sokszínűség” volt, fő témaköre pedig az olyan népcsoportok kultúrája, amelyek együtt éltek, viszont jelenleg nem egy ország határain belül élnek Európában. A döntő feladatainak témája a Magyar Királyság történelmének záró korszaka, a magyar

Az idei vetélkedőre is 4–5 fős, 9–12. osztályos diákokból, valamint egy vezetőtanárból álló csapatok jelentkeztek.

ülve, kíváncsian várva, hogy kik mondhatják el magukról a legvégén, hogy ők a „legbölcsebb diákok”. A két elődöntő, és a szintén reflektorfényben zajló döntő során olyan diákokat ismerhettünk meg, akiknek nem csupán a tudásuk nyűgözt le, hanem kreativitásuk, leleményességük és gyorsaságuk is, amivel az összegyűjtött információk között hatékonyan szelektáltak.

A Bölcs diákok egy teljes tanévet felölelő országos szintű verseny, melynek

vehessen a két televíziós elődöntőben, ahonnan a két-két legjobb csapat jutott tovább a döntőbe.

A vetélkedőt immár 9. alkalommal szervezi meg a Communitas Alapítvány és a Romániai Magyar Demokrata Szövetség, partnerségben az Erdélyi Magyar Televízióval. Az idei tanévvel kezdődően a Bölcs diákok vetélkedő bekerült a tanügyminisztérium által elismert országos versenyek sorába, amihez ezúton is szeretnénk megköszönni a bátorítást és

és más kisebbségek helyzete az Osztrák–Magyar Monarchia bukása után, a kor híres személyiségei, valamint Krúdy Gyula élete és munkássága. Elolvasásra Krúdy Gyula *A vörös postakocsi* című művét jelölték ki a szervezők.

Hihetetlen gyorsasággal és intenzitással pörögtek a versenyszámok a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem kolozsvári karának stúdiótermében. A Monarchia utolsó éveit megjelenítő háttérképek díszletei között megelevenedtek

A vörös postakocsi szereplői a század eleji Pest és Buda hangulatát idézve, majd néhány falécből, gyurmából és színes festékből szecessziós képkeretek virágoztak ki a szemünk előtt. Igazi, izgalommal telített élmény volt nem csupán a zsűri és a nézők számára, hanem a küzdelem középpontjában állók számára is. Hadd idézzük hát a versenyző diákokat, hiszen ők azok, akik a leghitelesebben tudják értékelni az eseményt.

„A Bölcs diákok vetélkedő igazi élmény volt számunkra. Természetesen megvoltak a maga nehézségei, de az élmények mindenért kárpótolnak. Kemény munka volt egész éven át a feladatokon dolgozni, de szórakoztató is egyben, hiszen a „tananyagot” játékos formában sajátítottuk el. Rengeteget megtudtunk a különböző népek kultúrájáról, történelméről, művészetéről, lenyűgöző irodalmi művekkel ismerkedtünk meg, és a

jobban megértjük a korszakot és annak történezeit. Nemcsak a korszakot, mivel a tantárgyak közt is tudunk különféle összeköttetéseket találni, amelyek, mint hidak összekapcsolják az eddigi információkat. Így hát többet ad, mint amit a mai iskolarendszer nyújtani tud. Az fantasztikus még magában a versenyben hogy a témák, amelyekkel foglalkozik, érdekesek, és mi is bele tudjuk élni magunkat az adott anyagokba, feladatokba. Nagyon örülünk, és köszönjük, hogy részt vehettünk egy

életébe. Tanítani így igazán hatékony, és így érdemes. Emiatt vágok bele minden évben mindjárt tíz éve, mindig izgalommal várva – akárcsak a diákok – a szép témákat, a műveket és a hozzájuk kapcsolódó ötletes feladatokat, amelyek megoldásához – mivel rendszerint több csapattal „indulok” – valóban csak útbaigazítást adok, a feladatokkal nekik kell megbirkózniuk. Aztán rendszerint a kiartáson, munkabíráson és ötletességen múlik, hogy melyik csapat meddig jut el,

Tanítani így igazán hatékony, és így érdemes. Emiatt vágok bele minden évben mindjárt tíz éve, mindig izgalommal várva – akárcsak a diákok – a szép témákat, a műveket és a hozzájuk kapcsolódó ötletes feladatokat, amelyek megoldásához – mivel rendszerint több csapattal „indulok” – valóban csak útbaigazítást adok, a feladatokkal nekik kell megbirkózniuk.

fogalmazástól a kísérletezésig mindent kipróbálhattunk. Igazi kihívás volt, ami felpeszdtített, és arra ösztönzött, hogy még keményebben dolgozzunk. A fordulónon való továbbjutás pedig még jobban buzdított, hogy mutassuk meg, mit tudunk.” (Minerva gyermekei csapat, Nagykaroly.)

„Maga a verseny azért különleges, és emelkedik a többi verseny fölé, mert nagyon sok témát magában foglal, és nemcsak egy adott témára koncentrál. Az ismeretanyagokat úgy találja, hogy átjárás/átfedés van a tantárgyak között, ezáltal

ilyen jellegű versenyen, örökre az emlékezetünkbe vésődtek ezek a pillanatok.” (Quiz Quartett csapat, Gyergyószentmiklós, Salamon Ernő Elméleti Líceum)

A megfeszített munka és izgalmas szórakozás eredményeként végül a gyergyószentmiklósi Quiz Quartett csapat vitte el a pálmát, így a „legbölcsebb diákok” cím idén Bíró Zonga, Deák Enikő, Kedves Anita és Simon Hanna Fatime 11. osztályos tanulókat illeti meg. Gratulálunk a csapatnak és vezetőjüknek, Kastal Ottilia magyartanárnak, aki így vélekedik a vetélkedőről:

„A gyakorlatban hasznos tudás megszerzésének lehetősége ez a verseny, amely az élményekkel kiegészülve maradandó, személyiséget és lelket formáló jellegűvé válik, beépül diák és tanár

mennyire tud eredményesen dolgozni, mennyire „fertőződik meg”. Amíg éven te itt vagyunk, ilyen csapatokban nincs hiány, s ez egyszerre öröm és elégtétel.”

Az egész éves vetélkedő végén pedig – a népmesékhez hasonlóan – mindenki elnyeri méltó jutalmát: az első tíz csapat július végén csernátóni élménytáborban vesz részt, ahol folytatódik a játék és az elmék csiszolása.

A szerző a kolozsvári református kolégium angoltanárá, a Bölcs diákok vetélkedő feladatlapjainak összeállítója.

MOLNÁR GALACZI JÚLIA

jgalaczi@yahoo.com

A Bölcs diákok verseny többet ad, mint amit a mai iskolarendszer nyújtani tud

Egyelőre a Farkas utcába járó elemisták mehetnek reggelente külön járművel a tanórákra

A magyar iskolákra is kiterjesztik a kolozsvári iskolabuszprogramot

Jól bevált a kolozsvári diákutaztatás program, ezért újabb belvárosi iskolákra terjesztik ki. Az országos szinten egyedülálló projektbe a Báthory István Gimnázium, a Református Kollégium és az Apáczai Csere János Gimnázium is bekerül.

Nagy siker a kolozsvári diákbuszoztatás program, jelentette be nemrég egy rádióműsorban Emil Boc polgármester, ezért a városvezetés azt tervezi, hogy a következő hetekben újabb iskolákra terjesztik ki a jól bevált kísérleti projektet. Többek között a Farkas utcai magyar tanintézeteket célozzák meg: május közepétől a Református Kollégiumba, a Báthory István Gimnázium kis és nagy épületébe járó diákok és az Apáczai Csere János Gimnázium tanulói is iskolabusszal érkehetnek meg a tanórákra.

Újabb lakónegyedekre is kiterjesztik

A részt vevő iskolák számának növelése mellett újabb városrészek kerülnek be a projektbe, így további diákokat céloz meg az egyébként ingyenes szolgáltatás. Az iskolabuszok jelenleg a Monostor, Hajnal, Mărăști és Györgyfalvi lakónegyedekből veszik fel az elemista diákokat, de hamarosan a Grigorescu és Bună Ziua negyedekben is fel lehet majd szállni rájuk. A városvezetés újabb beruházást tervez ehhez, tíz újabb autóbuszt szereznek be a célra. Emil Boc polgármester szerint ezekből öt május 15-én megérkezik, majd a következő napokban-hetekben a maradék járműveket is üzembe helyezik. Egy – a városban

közlekedő buszoknál jóval hosszabb és több férőhellyel rendelkező – iskolabusz mintegy 230 ezer euróba kerül.

Vigyáznak is rájuk

Emil Boc szerint az iskolabuszok több ezer diákot juttatnak el belvárosi tanintézetekbe biztonságos körülmények között, ugyanis valamennyi gyerekeket szállító járművön egy-egy helyi rendőr is tartózkodik, és vigyáz az elemisékre. A városvezetés nem titkolt célja, hogy a szolgáltatásnak köszönhetően lemondjanak a szülők arról, hogy gépkocsival szállítsák iskolába csemetéiket. Számításaik szerint az új iskolabuszoknak köszönhetően reggelente 300-500 gépkocsival kevesebb araszol majd a kolozsvári csúcsforgalomban. A Romániában elsőként Kolozsváron bevezetett iskolabuszok a szeptember 11-i tanévkezdés óta öt útvonalon szállítják az elemistákat a belvárosi Avram Iancu- és a Nicolae Bălcescu-tanintézetekbe. Az első héten több mint 1500 gyerek és szülő vette igénybe a járműveket, de jelenleg már csak a diákok és pedagógusaik szállhatnak fel rájuk. A buszokkal a kincses város önkormányzata a belvárosi gépkocsiforgalom csökkentését célozza meg, azt remélve, hogy ha a kicsik busszal mennek, a szülők sem hajtanak be gépkocsival a városközpontba. A iskolabuszprogram gépkocsiforgalomra gyakorolt hatásáról egyelőre nem ismertettek adatokat.

P. M.

Miért sárga eredetileg az iskolabusz?

Az Egyesült Államokban az iskolabuszok narancssárgák. Az angol nyelvben létezik az „iskolabuszsárga” kifejezés, mint jelző? Vajon miért festették ezeket a járműveket pont ilyen színűre? Amint az Index.hu-n olvasható, a kifejezés még az 1930-as évekből ered; az iskolabuszok színe akkoriban citromsárga volt. A szó tehát innen ered, de míg a színárnyalat megváltozott, az eredeti kifejezés megmaradt. A szín viszont árnyaltól függetlenül ugyanazt a célt szolgálja: az iskolások védelmét. A buszokat azért festették sárgára, hogy felkeltsék a figyelmet.

A sárga színt az emberi szem minden másnál gyorsabban észleli, és jobban felkelti az érdeklődést, mint más árnyalatok. Még ha egyenesen előre nézünk, akkor is látjuk azokat a sárga objektumokat, ha a látóhatárunk peremén vannak. Egy tudományos kutatás szerint az oldalirányú periférikus látásunk 1,24-szer nagyobb eséllyel látja meg a sárga színt, mint a pirosat.

Más kutatások megerősítették, hogy a sárgát és annak árnyalatait, mint például a sárgászöldet, az emberi szem sokkal hamarabb észleli mint a pirosat vagy a vörös

különböző árnyalatait. Épp ezért festették sárgára a buszokat: a szemünk sarkából is jobban látható, és ködben vagy esőben is jól kivehető. Ezért sárgák az útépítő járművek és más munkagépek is: így előzhető meg, hogy valaki a rossz látási viszonyok miatt százhuszszal belehajtszon egy Caterpillar markolóba. A sárga iskolabuszok tehát kevesebb balesetet szenvednek el. Az Egyesült Államokban ezt annyira komolyan veszik, hogy törvénybe is iktatták: nem lehet más színe egy iskolabusznak, csak sárga.

Minden második kolozsvári iskolást bántalmaznak a társai

Minden második kolozsvári magyar 10–14 éves ért már iskolai bántalmazás, és közülük senki sem mondja ezt el egy tanárnak – derül ki a PsihoProEdu felméréséből. Mindeközben még mindig túl sokan vannak azok a tanárok, szülők, akik nem veszik észre és orvosolni sem tudják a bullyingot. A pszichológusokból, oktatási-nevelési szakemberekből álló szakmai csoport kiadványa konkrét segítséget nyújt.

Az Ünneplő Kék Kabát

Volt egy kék esőkabátom. Kapucnija nem volt (szocialista esőkabát volt, na). Derekán furfangosan kapcsolódó csatos gumis öv. Így visszagondolva még csak nem is volt különösebben szép, mégis ő volt a nagy napokra tartogatott Ünneplő Kabát. Történt, hogy egy reggel iskolába mentem – természetesen a hétköznapi kabátomban, ennél több aztán nem is volt. Elemista lehettem. Az öt percre levő iskola felé vezető utamba akadt két nagyobb fiú, látásból ismertem őket a telepről. Lökдösni kezdtek, biztos mondtak is valamit, aztán meg-rántották a hátitáskám fogantyúját, és lehúztak a sárba, majd odébbálltak. Muszáj volt hazamenni átöltözni. Ret-tegtem, mert tudtam, hogy az én orosz-lánanyám megkeresi a srácokat, és jaj, mi lesz velem azután, de lehetetlen volt titkolni, hiszen otthon volt. Szerencsére soha többé nem történt hasonló incidens. Mégis emlékszem rá. Sokáig tartottam a sráctól, ha megláttam őket, rám tört a félelem. De legalább aznap az Ünneplő Kék Kabátomban mehettem iskolába... Azóta persze tudom, hogy akkor, sok évtizeddel ezelőtt bántalmazás történt. Azt is, hogy tipikus magatartást produkáltam: féltem elmondani, féltem az „árulkodásom” miatt bizonyára be-következő bosszújuktól. Ez történik az iskolai bántalmazás esetében még akkor is, ha az elkövetők nem helyezik „megfontoltan” kilátásba: „Ha eljár a szád, kapsz!” Ezért kell a felnőtteknek

megtanulniuk, hogyan ismerhetik fel, ha egy gyermeket bántalmazás ér. És ezzel még csak a felét sem végezték el a munkának, a java ezután következik: mint aki tojánhéjon lépeget, olyan körültekintően kell eljárniuk ahhoz, hogy hatékonyan kezeljék a helyzetet, ne rontsanak rajta. Talán vannak olyan ritka,

névtelenül egy online felületen. A válaszok alapján a fiatalok többsége (36,4%) úgy véli, egyes gyerekek azért bántanak másokat, mert erősebbek áldozataiknál – és további közel 40% szerint ez a kijelentés részben igaz. Az is kiderült, hogy a diákok mintegy 40%-a szerint az agresszivitás akár a jó tanu-

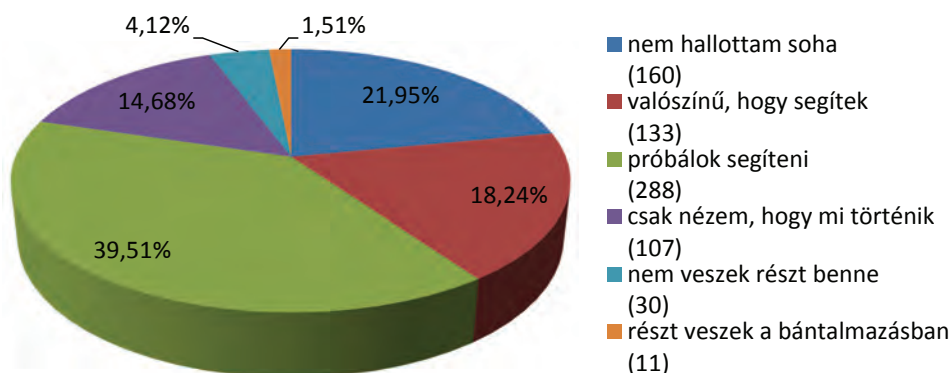
Illusztráció a kiadványban az iskolai bántalmazás jelenségéről

született östehetségek, akiknek ez magától sikerül, de szerencsére tanulható is ez a készség. Egész sor módszer és technika létezik a bullying kezelésére, ezeket is ismerteti a PsihoProEdu Egyesület kiadványa (Az iskolai bántalmazás, Ábel Kiadó). Mindenekelőtt álljon itt néhány adat az 5–8. osztályosok körében végzett felmérésből, hogy meggyőződhessünk arról: a probléma reális, és sokkal elterjedtebb, mint talán gondolnánk.

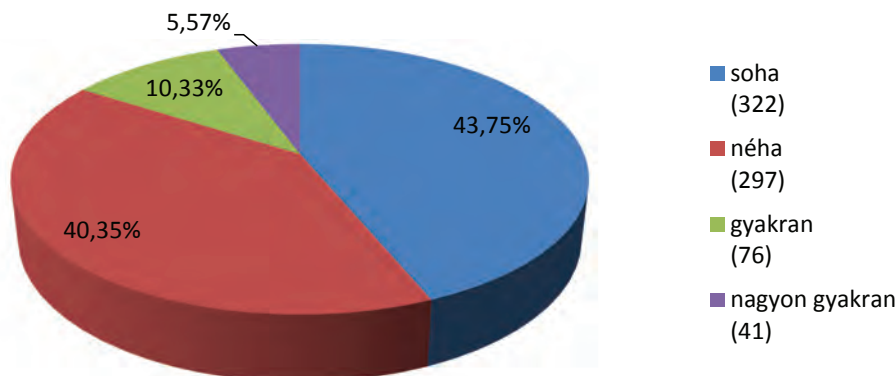
Minden tizedik gyermeket hetente többször bántalmaznak

Az elkövetőknek és bántalmazottaknak szánt kérdéseket tartalmazó kérdőíveket 736 fiatal töltötte ki (355 lány és 381 fiú)

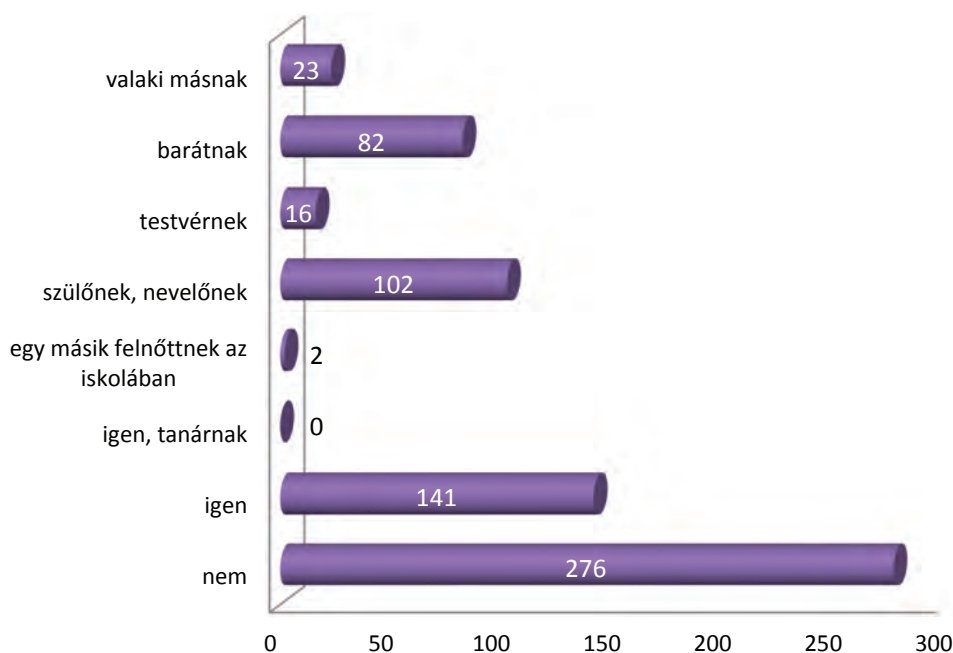
lók irányából is érkezhet. A megkérdezettek több mint 63%-a szerint vannak fiatalok, akiket a másságuk miatt bántanak társaik, és 44% szerint nagyobb az esélye a bántalmazásnak azok esetében, akiknek nincs barátjuk. A diákok több mint 52%-át nem érte agresszió a válaszadást megelőző két hónapban, ám több mint 10%-ukat hetente többször is bántalmazták, és ugyanennyi az aránya azoknak is, akiket hetente többször ér verbális agresszió, közel 34%-uk mondta, hogy egyáltalán nem piszkálták, csúfolták, nevettek ki, vagy félemlítették meg. 51% válaszolta, hogy társaik pletykákat és valótlanságokat terjesztenek róluk. A megkérdezettek mintegy 42%-át érte kiközösítés, közel

Hogyan reagálsz, ha azt látod, vagy arról szerzel tudomást, hogy egy veled egykorú tanulót mások bántalmaznak?

Mennyire félsz attól, hogy más tanulók bántalmazni fognak?

Elmondta valakinek, hogy az elmúlt 2 hónapban bántalmaznak?

7%-át hetente egyszer vagy többször kihagyták tevékenységekből, a csoportból, minden ok nélkül figyelmen kívül hagyták. A diákok 27%-ától havonta vagy hetente pénzt vettek el a társai és megrongálták a személyes tárgyait, továbbá 12%-át érte szexuális agresszió, 3%-ukat ismételten is. Telefonon vagy interneten a megkérdezettek mintegy negyedét érte zaklatás, fizikai bántalmazás pedig közel 22%-ot ér havonta vagy hetente. Vannak, akiket 1-2 héttig (26,1%), másokat (7,3%) akár több éven át is bántalmaztak, 42%-ukat az osztályban, amikor nincs bent tanár.

A társbántalmazás „menő”

A felmérés készítői arra is kíváncsiak voltak, hogy a megkérdezett iskolások milyen mértékben bántalmazzák társaikat. Az eredmények alapján úgy tűnik, hogy általában nem próbálták eltitkolni vagy torzítani a valóságot, a szakemberek szerint azért, mert a felmérés anonim jellegű volt és a társbántalmazás az utóbbi időben a serdülők körében „cool” jelenség – olvasható a tanulmányban. A diákok több mint 61%-a nem zaklatott másokat, 41,5%-a már kicsúfolt, kinevetett másokat, piszkálódott a társaival havonta, hetente többször is. Míg a válaszadók 45%-a azt jelezte, hogy havonta vagy akár hetente, akár többször is kiközösítették, az agresszoroknak csak 27,7%-a jelölte meg, hogy kiközösített volna bárkit tevékenységekből, csoportokból. Az áldozatok közel 52%-a szerint pletykákat terjesztenek róluk, csak 16,9% ismerte el, hogy pletykákat terjesztett volna. Az áldozatok 27,1%-a jelzi, hogy pénzt vettek el tőle, tárgyait megrongálták, ezzel szemben csak 8,2% vallja, hogy ilyet elkövetett volna. Ugyanígy a szexuális jellegű bántalmazás elkövetését csak 7% ismerte el. Mit tesznek a tanúk? Mintegy 40%-uk megpróbál segíteni, több mint 18% csak valószínű, hogy segítene, közel 15% tétlenül szemléli a történeteket. A diákok több mint 56%-a tart a bántalmazástól, úgy gondolják, hogy érheti őket verbális vagy fizikai agresszió.

Senki sem kér segítséget tanártól

Álljon itt egy utolsó, elgondolkodtató adat. A fiatalok 43%-a senkinek nem meri elmondani, ha bántalmazták, közel 16% a szülőnek, majdnem 13% egy

barátnak, 2,5% testvérnek mondja el – de senki sem mondja el egy tanárnak. Eddig tart a felmérés ismertetése. Annál figyelemreméltóbb adat, hogy senki sem szólna egy tanárnak, ha bántják, hiszen iskolai bántalmazásról van szó, az iskolában pedig a felnőttek szinte mindegyike tanár. A hallgatás okairól csak találgathatunk, de az biztosnak tűnik: ha a diákok megbizonyosodnak arról, hogy egy tanár hatékonyan tudja kezelni a bántalmazásos eseteket, s így az agresszió tényleg megszűnik, akkor ő lesz az első, akit megkeresnek, ha baj van. Az első lépést itt (is) tehát a tanároknak kell megtenniük. Ebben is támpontot kínál ez a szakmai tanulmány, amely lényegretörően, áttekinthetően foglalja össze a legfőbb tudnivalókat: az iskolai bántalmazás szereplőitől, formáitól, jeleitől és következményeitől a bullying

Az eredmények alapján úgy tűnik, hogy általában nem próbálták eltitkolni vagy torzítani a valóságot, a szakemberek szereztek azért, mert a felmérés anonim jellegű volt, és a társbántalmazás az utóbbi időben a serdülők körében „cool” jelenség – olvasható a tanulmányban.

elleni iskolai programok ismertetéséig. Nem lesz (nem is lehet) belőlünk tökéletes bullying-szakember, ha ezt elolvassuk, de megspórolva többpolcnyi szakirodalom átböngészését, amolyan „gyorstalpalóval” világosan rendszerezett ismeretekre tehetünk szert, így néhány fontos lépéssel közelebb kerülünk a hatékony megoldáshoz, amelyre a fenti adatok tükrében már tegnap szükség lett volna. Hogyan ismerhetjük fel a bántalmazást? Nem mindig olyan egyértelmű, hiszen konkrét, látható jele többnyire csak a fizikai agresszióknak van. Mégis nagyon sok „tünet” árulkodik arról, hogy gond van. A bántalmazott gyermek nem akar iskolába menni, esetleg reggeli induláskor testi tüneteket produkál (fejfájás, hasfájás stb.), de rémálmai

is lehetnek éjszaka, és alvászavarral is küszködhet. A bántalmazás jele lehet, ha a gyermek nem szívesen találkozik iskolán kívül az osztálytársaival, kihagyja a közös programokat, vagy nem említi az osztálytársait, nincsenek barátai. Előfordulhat teljesítményromlás is. Gyanús lehet, ha éhesen érkezik haza, bár elegendő uzsonnát csomagoltunk neki. A fizikai agresszió némileg könnyebben felismerhető a foltokról, sebekről, sérülésekről, amelyekre logikátlan magyarázatok születnek. Ahhoz viszont, hogy mindezeket észrevegyük, arra van szükség, hogy odafigyeljünk a gyerekekre, tanárként minden gyermeket elég jól ismerjünk, hiszen csak így észlelhetjük a magatartásbeli változásait. „A hosszú távú, mindennapos agresszió komoly egészségügyi következményekkel jár, pszichoszomatikus betegségek kialakulását vonhatja maga után. (...) Az erőszakot átélő gyerekekből nagyobb valószínűséggel lesz erőszakos felnőtt és szülő, a férfiak esetében magasabb a partner/házastárs ellen elkövetett agresszív cselekedetek gyakorisága. Lányok esetében megnő az erőszak elfogadási aránya a partner részéről” – olvasható a tanulmányban, amelyet olyan pszichológus szakemberek állítottak össze, mint Baxter-Dáné Gabriella, Keresztesi Polixéna, Nagy Wolf Ildikó, Ráduly-Zörgő Éva, Vitus-Bulbuk Emese. Ugyanakkor a diákok tájékoztatása is fontos, hiszen sokszor nem ismerik fel, ha bullying áldozatai, csak tudják, hogy kényelmetlenül, rosszul érzik magukat az adott helyzetben. Különbséget kell tenni ugyanakkor árulkodás és „jelentés” között, tudatosítani, hogy a segítségkérés nem árulkodás.

Megoldási stratégiák, technikák

Ken Rigby ausztrál szakember nyomán a kiadvány kilenc módszert említ a bullying elleni beavatkozásra alkalmazott stratégiák sorában az iskolák 90%-a által alkalmazott közvetlen büntetéstől (szóbelitől az elkövető eltávolításáig) az áldozat több síkon történő megerősítésén, illetve a resztoratív stratégián keresztül a támogató csoport vagy a közös, együttes törődés módszeréig. A resztoratív stratégia lényege nagyon leegyszerűsítve, hogy a zaklatás kapcsán nem azt kérdezi, miért

történt az esemény, hanem a felek érzelmeire kíváncsi a történés pillanatában, valamint a konfliktuskezelésre és jóvátételre fókuszálva lehetőséget ad mindkét félnek egy pozitív lezárásra. A támogató csoport módszere csak a bántalmazókkal dolgozik, szembesíti azokat az általuk okozott sérelmekkel, az áldozatot egy támogató csoport jeleníti meg. Az együttes törődés módszere a bántalmazókkal együttműköd-

A hosszú távú, mindennapos agresszió komoly egészségügyi következményekkel jár, pszichoszomatikus betegségek kialakulását vonhatja maga után. (...) Az erőszakot átélő gyerekekből nagyobb valószínűséggel lesz erőszakos felnőtt és szülő.

ve kutat megoldási lehetőségek után, megvizsgálva a bántalmazott esetleges provokáló viselkedését is, majd az áldozat jelenlétében hoznak közös döntést. Bemutatja a kötet az ismertebb iskolai anti-bullying programokat is. Van köztük olyan, amely Norvégiában 50%-kal csökkentette a jelenséget, az agresszivitás csökkentésére szolgáló készségfejlesztő program a kortárs csoportok és a tágabb társas környezet aktív bevonásával hat európai országban (köztük Romániában is, 10 iskolában) kísérleti jelleggel zajló Enable program, vagy említhetnénk még a Kolozs Megyei Oktatási-Nevelési Tanácsadó Központ Stop bullying programját, valamint a tavaly decemberben elfogadott bullying elleni törvényt. Az ismertetett módszerek és technikák tanulhatóak, ha nekem kellene a jelenséggel lépten-nyomon megküzdennem, akkor az egyesület Facebook-oldalán (PsihoProEdu) kezdenék nagyon gyorsan érdeklődni a lehetőségekről.

KEREKES EDIT
keredit@yahoo.com

Stubenbergekek, komcsik, tornaóra

Az ötnyolc lent van a központban egy emeletesen, de tornára felmegyünk a felsővárosra a kastélyba, mert ott van a salakpálya, meg a kézipálya. A Stubenbergekek kastélyban működik a lici. Egész ötnyolcban azt várjuk, hogy licisek legyünk, mert akkor a kastélyba fogunk járni, mint a gerófok. De most még csak

A tornateremben izzadság- és kínai sportcipő-szag van. A kínai sportcipőnek olyan a szaga, mint a petróleumnak – amíg nem használod. De ha egyszer beleizzad a lábad, akkor olyan lesz a szaga, mint egy döglött bűzös borznak, aki egész életében petróleumot evő döglött bűzös borzokat evett. Durci.

lehet. (A salakpályán vannak az évről is – ott kell állni a napon, amíg mindenki elmondja, hogy az iskolánk így meg úgy, satöbbi. Durci.) A kézipályán nem jó eltaknyolni, mert betonból van kiöntve: nyomot hagy, mint málna a fehér ingen. Ha a tanárnak olyan kedve van, megfuttat minket, mint szódás a lovát. Végig a salakpálya szélén, előre az elburjánzott kastélykertben, vissza a sétányon, és úgy. Ha a tanár nem figyel, két helyen is lehet rövidíteni, de általában figyel.

A legegyszerűbb sportág az ojnabalbadobás. Az egyetlen szabály, hogy minél messzebbre kell dobni az ojnabalbadát. Nem tudom, ki találta ki, de nem lehetett egy észkombájn. Az ojnabalbadát is a salakpályán dobjuk.

Focizni a mi osztályunkból, a béből a legtöbben nem szeretnek. Reálosok vagyunk: a gömbtestek pályáját csak elméletben ismerjük, és jó megfigyelőként nem szívesen befolyásoljuk. Akik szeretnek focizni, azok sem tudnak. Plusz vannak, akik nem is tudnak, meg az elméletet se vágják, de róluk talán jobb nem beszélni.

Torna után vissza kell battyogni a központi emeletre. Ilyenkor is lehet életézésből áfázni, bár inkább csak azért megyünk lassan, mert fáradtak vagyunk. A tornatanárnak olyan kedve volt. Büdösek vagyunk, a kastélyban zuhanyzó nincs – koszos egy népség lehetnek ezek a Stubenbergekek. Még van egy óra, úgyhogy az osztályban átöltözünk. A lányok felváltva takarják egymást a sarokban, a fiúk röhögnek.

Oroszlánszag van, nyissátok ki az ablakot, mondja a magyartanárnő, és az álmos fejünkön látja, hogy ma sem fog tudni kezdeni velünk semmit. A Stubenbergekek elhúztak Németbe, a komcsik az anyjukba, mi meg itt maradtunk a kilencvenes évek izzadságszagú legvégén. Plusz holnap román az első. A rohadt életbe!

• FARKAS LONAJANKA, 10. OSZTÁLYOS

„Akik szeretnek focizni, azok sem tudnak. Plusz vannak, akik nem is tudnak, meg az elméletet se vágják, de róluk talán jobb nem beszélni.”

tornára járunk fel a kastélyba, mert ott van a salakpálya, meg a kézipálya, plusz télen a tornaterem. A tornaterem a kastély legnagyobb terme, az volt régen a bálterem, ott táncoltak a burzsujok. A burzsujok régen a Stubenbergekek voltak Székelyhídon, csak aztán jöttek a komcsik, és muklesz lett nekik. Mehettek emigrálni Németbe, vagy hova.

Az út a központból a kastélyig kábé hét perc plusz áfa. Az áfa a lógás, azt ki kell mindig gazdálkodni. Ha, teszem azt, elkérekedünk a földrajz utolsó öt percéről, mondván, hogy tornára kell menni, de tornára öt perc késéssel esünk be, mondván, hogy nem engedett el a földrajztanárnő, az máris tíz perc tiszta áfa. Addig lehet csinálni a semmit, nem kell erőlködni a bordásfalon.

Reggel indulás előtt meg kell nézni az órarendet. Ha aznap van torna, be kell tenni a tornaruhát meg a tornacipőt. A tornacipőt külön szatyorban kell vinni, miután beraktad másik két szatyorba. Óvintézkedés idegméreg ellen. Éljen sokáig a Kínai Népköztársaság!

A bálteremben van bordásfal, bak, meg egy rakás fekete huzatba varrt szivacsap, azokon lehet csinálni a gyertyát, a hidat meg az ilyesmit. Aki álló helyzetből le tud menni hídba, pluszpontot kap. A bakugrás a legjobb, olyan, mintha repülnél, plusz lehet röhögni azokon, akik elesnek.

Ha jó idő van, kint van a torna az udvaron. A kastély udvarán van salakpálya meg kézipálya. A kézipályán lehet kézizni, a salakpályán viszont nem lehet salakozni. Ott, teszem azt, focizni

VARGA LÁSZLÓ EDGÁR
vargalaszlloedgar@gmail.com

Kevesebb előkészítő diák lesz a következő tanévben

Közel ezerrel kevesebb magyar kisdíák ül szeptemberben az iskolapadba, mint az idei tanévben, derül ki az oktatási minisztérium államtitkárságának adataiból. A sajtótárca összesítette ugyanis az előkészítő osztályokba beiratkozottak számát: két szakaszban, március 4-e és 22-e, illetve április 2-a és 8-a között összesen 8970 gyereket írtattak be magyar tannyelvű előkészítő osztályokba. Kovács Irén Erzsébet államtitkár a Krónika napilapnak arról számolt be, hogy a tapasztalatok szerint szeptemberig még lesznek jelentkezők, így arra számítanak, hogy a következő tanévben több mint 9000 kisdíák kezd el magyarul tanulmányait. Még ha így is alakul, közel ezerrel kevesebb magyar kisdíák ül szeptemberben az iskolapadba, mint az idei tanévben. Az államtitkár elmondta, az idei évfolyamon növekedett a gyerekek száma, ám a következő tanévben már csökkenés tapasztalható. A kimutatás szerint a 2017–2018-as tanévben az 565 magyar tannyelvű előkészítő osztályba 9771 diák járt, a jelenlegi, vagyis a 2018–2019-es tanévben 569 magyar tannyelvű kezdőosztály alakult meg, ahova 9885 gyerek jár.

„Az idei előkészítő gyerekek létszáma az egy évvel korábbiakhoz képest növekedett, ám az idei beiratkozás során kiderült, hogy a gyereklétszám-csökkenés a jellemző. Az Országos Statisztikai Hivatal adataiból kiderül, hogy több mint ötven éve nem volt annyira alacsony a születések száma Romániában mint 2018-ban, így óhatatlanul évről évre kevesebb a magyar gyerek is” – nyilatkozta a lapnak Kovács Irén Erzsébet. A szakpolitikus megyei lebontásban is közölte a beiratkozottak számát, így az április 8-án záruló második szakasz után a következők az adatok: Arad megyében 123, Bákó megyében 15, Beszterce-Naszód megyében 41, Biharban 1042, Bukarestben 11, Brassó megyében 141, Fehér megyében 67, Hargita megyében 2568, Hunyad megyében 34, Kolozs megyében 516, Kovászna megyében 1340, Maramaros megyében 63, Maros megyében 1593, Szatmár megyében 933, Szeben

megyében 16, Szilágy megyében 392, Temes megyében 75 gyereket írtattak magyar tannyelvű osztályba. Az államtitkár arról is beszámolt, hogy a romániai óvodák magyar nyelvű nagycsoportjaiban mintegy 11 ezer gyermeket tartanak nyilván.

Több ezer új óvodát és bölcsődét ígér a minisztérium

Országszerte összesen 2300 óvoda és bölcsőde van épülőfélben, amelyek 2020-ban készen lesznek, jelentette ki Ecaterina Andronescu oktatási miniszter. A létesítmények különböző építési stádiumban vannak, egyesek már majdnem elkészültek, mások tervezési fázisban vannak, de mind szerepelnek a regionális fejlesztési és közigazgatási tárca programjában. „Úgy gondolom, hogy 2020-ban ezek mind készen lesznek” – mondta a miniszter a Realitatea TV-műsorában. Andronescu egy másik projektre is felhívta a figyelmet, amit visszatérítendő kölcsönből valósít meg a közigazgatási minisztérium. Ez 380 óvodára vonatkozik, ezekből 96 még épülőfélben van. „A közigazgatási minisztérium programjában összesen 5095 tanügyi intézet szerepel, amelyeket vagy felépítenek, vagy újjáépítenek, ezekbe beletartozik a 2300 óvoda és bölcsőde is” – idézte a tárcavezetőt az Agerpres hírügynökség.

Nem lesz kevesebb középiskolai osztály, állítja a miniszter

Nem csökkennek a helyek a középiskolai oktatásban, közölte Ecaterina Andronescu oktatási miniszter, miután a kormány elfogadta a 2019–2020-as tanévre érvényes beiskolázási keretszámokat. A tárcavezető a Victoria-palotában tartott sajtótájékoztatóján elmondta: a gimnáziumi osztályokban a keretszámok megegyeznek a tavalyi tanévben a líceumok 9. osztályaiban betöltött helyek számával. Ezáltal cáfolta a sajtóban megjelent információkat, melyek szerint csökkennek a helyek a középiskolai oktatásban. Elmondta, a beiskolázási keretszámokat a minisztérium javasolta a korábbi évek tapasztalatát figyelembe véve. Ecaterina Andronescu arra is rámutatott, hogy a gimnáziumi osztályokban sokkal több hely volt meghirdetve az

elmúlt három évben, mint ahányat elfoglaltak, így idén tulajdonképpen a tavaly betöltött helyek számához igazították a keretszámot. Növelték azonban a szakiskolai helyek számát (tavaly körülbelül 31 ezer helyet foglaltak el a tanulók), eleget téve ezzel a munkáltatók részéről érkező igényléseknek és a munkaerőpiac követelményeinek. A 2019–2020-as tanévre emiatt 60 ezer helyet hirdetnek meg a szakiskolai osztályokban, magyarázta. Az oktatási tárca közleménye szerint az elmúlt három évben átlagban 134 ezer tanuló kezdett el tanulni a gimnáziumok 9. osztályaiban, emiatt ezt vették alapul a 2019–2020-as tanév beiskolázási keretszámának megállapításakor, és a többi helyet leosztották a szakiskoláknak. A miniszter szerint a felsőoktatási keretszám megközelítőleg megegyezik a tavalyival, csak néhány száz hellyel van több.

Csökkentenék az iskolai óraszámot

Elfogadta ismét a képviselőház a tanórák csökkentésére vonatkozó, az államfő által újbóli megfontolásra visszaküldött törvényt azzal a módosítással, hogy a jogszabály csak a 2020–2021-es tanévtől lép érvénybe. Eszerint az elemi osztályokban átlagosan heti 20, az általános iskolában heti 25, és a líceumban átlagban heti 30 órájuk lesz a diákoknak. Az óraszámba beletartozik az új tananyag megtanítására, a kiértékelésre és a közös, tanári felügyelet alatt zajló tanulásra szánt idő is. A jogszabály a 2020–2021-es tanévtől kezdődően lépne érvénybe. A képviselőház első házként szavazott az ügyben, a végső döntés a szenátusé. Klaus Iohannis január 3-án küldte vissza újbóli megfontolásra a parlamenthez a tanügyi törvényt módosító tervezet óraszámcsökkentésre vonatkozó cikkelyét. Ligia Deca, az államelnöki hivatal oktatásért és kutatásért felelős államtanácsosa akkor úgy fogalmazott, hogy a 2011/1-es tanügyi törvényt módosító tervezet a következő tanévtől kezdődően „egy tollvonással” csökkentené az iskolai óraszámokat. A változtatások szerint az elemi oktatásban átlagosan 20, a gimnáziumi években átlagosan 25, míg a líceumban átlagosan 30 órájuk lenne a diákoknak hetente. Az elnöki álláspont szerint a

módosítást nem előzte meg hatástanulmány, és negatív következménye lehet az oktatásban résztvevők közösségére nézve. Ezt a diákok, a tanárok és a szülők érdekvédelmi szervezetei is jelezték.

Online mesemondó verseny indul középiskolásoknak

Tankönyvmentes online mesemondó versenyt hirdet Mátyás? Király! címmel a közösségi médiában a Magyar Ifjúsági Értekezlet (Miért) és az RMDSZ kulturális főosztálya. A vetélkedő a középiskolások kommunikációs kreativitásának adna olyan megnyilvánulási lehetőséget, ami a közoktatásból hiányzik. A középiskolásoknak szóló kizárólag online versenyben egy Mátyás-legenda három perces videófeldolgozása a feladat. Lehet slammelni, rappelni, eljátszani, mesélni. „Azt szeretnénk, hogy olyan tapasztalatot szerezzenek, ami szerintünk hiányzik a közoktatásból, vagyis hárompercben mondjanak véleményt egy témáról” – mondta el Hegedüs Csilla, az RMDSZ kultúráért felelős ügyvezető alelnöke. A szervezők emellett arra is kíváncsiak, hogyan jelenik meg Mátyás király értékrendje a fiatalok gondolkodásvilágában, hogyan kommunikálják ezt. A 2018-as Mátyás király emlékét folytatva az igazságos királyhoz fűződő legendákat választották a szervezők, ez azért is kézenfekvő, mert a Mátyáshoz köthető értékek ma is jelen vannak. Sokat változott a fiatalok kommunikációja az utóbbi években, a Facebook helyét átvette a Snapchat, az Instagram és a Youtube, tinédzserek hatalmas összegeket keresnek videócsatornák működtetésével, miközben az oktatás nem tud mit kezdeni ezzel, mutatott rá Oltean Csongor, a Miért elnöke. „A 2000 után született fiatalokat igenis rá lehet venni arra, hogy csapatban dolgozzanak, kulturális értékeket közvetítsenek” – hangsúlyozta. A verseny célja a középiskolásokra jellemző „lákqvadászatot” összekapcsolni a Mátyás-kultusz népszerűsítésével. Az online mesemondó versenyre 13-19 év közötti fiatalok jelentkezhetnek egyénileg vagy legfeljebb háromtagú csoportokban, a legfeljebb háromperces videókat május 30-ig várják a verseny Facebook-oldalára üzenetben csatolt linkként vagy az igazsagos@matyaskiraly.ro címre. A tét

egy GoPro kamera, egy OSMO sportkamera és egy Mátyás? Király! áruhaszsett.

Meglátogathatják egymást a Kárpát-medencei magyar középiskolások

Utazási lehetőséget hirdet Kárpát-medencei középiskolásoknak a június 4-ei nemzeti összetartozás napja alkalmából a Rákóczi Szövetség. A jelentkezéseket május 14-ig várják. A szervezet közleménye szerint a program célja, hogy a középiskolások a nemzeti összetartozás napjához kapcsolódva ellátogassanak egy másik Kárpát-medencei ország magyar iskolájához. A Rákóczi Szövetség által meghirdetett pályázatra bármely Kárpát-medencei magyar középiskola jelentkezhet. Ennek feltétele, hogy az utazó csoport a Kárpát-medencében legalább egy határt átlépjen, és egy másik iskolával közös programot szervezzen június 4-éhez kapcsolódóan. Iskolánként egy autóbussznyi diák utazhat a pályázat keretében, ehhez a Rákóczi Szövetség – az utazásban részt vevő diákok számától és a megtett távolságtól függően – akár 300 ezer forint utazási támogatást ajánl fel, illetve igény szerint segít a fogadó iskola közvetítésében.

Az anyanyelvű oktatás fontosságát hangsúlyozták Brüsszelben

„Amennyiben a többség nem hajlandó olyan jogokat biztosítani a kisebbségi közösségeknek, amelyek biztosítják az anyanyelvű oktatási célokat, az oktatás az emberi jogok hadszíntere, de lehet a konszenzus helye is többség és kisebbség között, amennyiben jó törvényi keretet sikerül kidolgozni” – mondta el Vincze Loránt Brüsszelben, az ENSZ oktatásról, anyanyelvről és a kisebbségek emberi jogairól szóló regionális fórumán. A FUEN elnöke, az RMDSZ európai parlamenti képviselőjelöltje felhívta a figyelmet az ukrainai helyzetre, és megállapította: Ukrajna nem csupán kisebbségi, hanem emberi jogokat sért. Kifejtette, a kisebbségi oktatás terén egységes európai standardok felállítására van szükség, a FUEN-nek és partnereinek ez a célja a Minority SafePack kezdeményezéssel, és reményét fejezte ki, hogy az ENSZ fórumának következtetése is ezt fogja szorgalmazni.

Versenyképes szakoktatással gyarapítanak a közösségeket

„Versenyképes oktatással segíthetjük közösségeink gyarapodását. A szakoktatásra és a duális képzésre pedig különösen hangsúlyt kell fektetnünk még olyan körülmények között is, hogy a törvényes háttér és a hivatalos oktatási rendszer ma Romániában hátráltatja ezeket” – mondta Winkler Gyula azon a tanácskozáson, amelyet a Bihar megyei Nagykágyán szerveztek meg a szakiskola pedagógusaival. Elmondta, az elmúlt 12 évben EP-képviselőként a vidéki közösségek hatékony megszervezése, és gyarapodásának biztosítása tekintetében egy jó gyakorlattal találkozott Nyugat-Európában, amelyet véleménye szerint érdemes megismerni, átvenni, és a mi közösségeink realitásaihoz adaptálva megvalósítani. A vidéki közösségek gyarapodása Európa-szerte nagy kihívás, de létezik egy sikeres modell, amely három szereplő, az önkormányzat, a vállalkozói szféra és az oktatás együttműködésére épül, mondta az EP-képviselőjelölt. Kifejtette, a helyi gazdaság akkor gyarapszik, ha a vállalkozók felismerik a közösségi szerepüket, és strukturált párbeszédet folytatnak az önkormányzattal, illetve az oktatási intézményekkel. Üzleti terveikre alapozva a vállalkozók előre látják, hogy milyen szakképesítéssel rendelkező munkaerőre lesz szükségük, és ezáltal irányt mutathatnak a szakoktatási intézmények számára, amelyek így a megfelelő piacképes készségeket adhatják át a diákjaiknak. „A jelenlegi romániai törvényes keret sajnos, nem eléggé rugalmas. Túlbürokratizált, központosított intézkedéseivel inkább gátolja, hátráltatja az oktatási intézményeket, semmint hogy segítené őket. Ezekkel az akadályokkal bátran meg kell küzdeni, és kezdeményezőkként kell fellépni a mi oktatási intézményeinknek, nehézközülmények között is meg kell szervezni a szakképzést, és mindent meg kell tenni a duális képzési formák honosítása érdekében. Ha megvárjuk azt, hogy erre »fentről« érkezzon ösztönzés, akkor csekély esélyünk lesz arra, hogy megfékezzük és valamikor megállítsuk a fiatalok elvándorlását, amely gyengíti közösségeinket” – hangsúlyozta a képviselőjelölt.

P. M.